Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmari $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priduoti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Russian languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 14 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 4 Balandžio (April) 1902 m. Metas X

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Ant galo, nors be didelio noro, Amerikos randas pripažino gyventojų iszrinktą Kubos prezidentą Palmą ir pagarsino nepriguldmingą Kubos republiką. Amerikoniszka kariumenė iki gegužio mėnesio apleis Kubą, pasiliks ten tik tie amerikoniszki kareiviai, kurie pildo policistų pareigas. Rodosi, kubiecziai ant pildymo policijos pareigų galėtų surasti pakaktinai kubieczių; džiaugtusi jie isztikro, matydami, kaip paskutinis amerikonas apleidžia jų tėvynę, kadangi mat esant Kubai po amerikonų administracija, amerikoniszki urėdninkai, apdalinti geriausiai apmokamoms vietoms, ne geriausias savo puses spėjo parodyti. Rods terp visokių tautų yra doros ir ne doros ypatos, bet kiti krasztai, paėmę po savo valdžia kokį nors krasztą, ten siunczia kuo doriausius urėdninkus, kad jie ne tersztų garbės tos tautos, kuri tą krasztą užėmė, Amerikos gi isz politikierių susidedanti administracija ant Kubos siuntė net per daug visokių iszmetų, kurie ir teip ne augszcziausiai isz doriszkos pusės stovinczią nuomonę apie doriszką vertę Amerikos urėdninkų dar labiau pažemino. Ne įstabu todėl, jeigu visi krasztai, nors per trumpą laiką buvę po amerikoniszkų urėdninkų administracija, geidžia nuo tokių administratorių globos kuo greicziausiai pasiliuosuoti.

Sziuom kartu Amerikos randas vieszai pagarsino, kad ant Kubos atiduoda valdžią naujai iszrinktam prezidentui ir pripažįsta tą salą už ne prigulmingą republiką, bet neprigulmystę pripažįsta tik tokią, kokia patinka Amerikos politikieriams. Amerikos randas nuo naujo prezidento reikalauja, kad jis atiduotų tris portus ant stovyklų Amerikos kariszkai laivynei ir tvirtynę svarbiausio salos Kubos miesto Havanos. Naujas Kubos prezidentas apreiszkė, kad jis noriai sutinka, kad Amerikos laivynė turėtų stovyklas ir anglių krautuves tuluose Kubos portuose, bet niekaip ne gali sutikti, kad tvirtynė naujos republikos sostapilės butų rankose svetimų kareivių, kurie tokiu budu turėtų visada įtekmę ant bėgio politikos naujos neva neprigulmingos republikos. Turėdami Havanos tvirtynę, amerikonai valdytų Kubą kaipo savo valdybą teip kaip valdo ją dabar amerikoniszki administratoriai. Tokiose sanlygose apie tikrą Kubos neprigulmystę ne galėtų but nė kalbos, randas tos naujos republikos ne galėtų nieko daryti be pritarimo ir daleidimo Havanos tvirtynės komendanto. Kaip tos tąsynės už ypatiszkas amerikonų malones terp amerikonų ir kubiecziu, be kurių pagelbos amerikoniszki jenerolai su žemės kariumenę ne greitai butų pergalėję iszpanijonus, pasibaigs, nežinia. Kubiecziai geidžia tikrai liuosais pasilikti, amerikonai gi stengiasi, kaip galint, salos liuosybę į niekus paversti. Czia vienai pusei reiks nusilenkti, bet katra nusilenks, dabar ne galima įspėti.

Ant salų Filipinų amerikonai garsina, buk maisztai czia baigiasi. Jeigu ir isztikro teip butų, tai dar ne greitai amerikonai galės sumažinti skaitlių czia laikomų kareivių. Amerikoniszki karės vedėjai per kelis metus kovos, ne visada sutinkancziais su terptautiszkoms tiesoms savo pasielgimais, spėjo užtraukti ant Amerikos tokią neužkantą filipinieczių, kad jie, prie pirmos progos be abejonės pasistengs amerikonų jungą nuo savo sprando numesti, kaip pirma stengėsi pasiliuosuoti nuo iszpanijonų jungo. Tauta, kuri sykį daėjo iki supratimo reikalo liuosybės, kol ji neisznaikinta, prie kiekvienos progos stengsis geidžiamą liuosybę apturėti, numesti svetimą jungą, vis tiek, keno tas jungas ne butų. Ir filipinieczial, sykį pajutę reikalą liuosybės, jos neiszsižadės, kol arba jos ne apturės, arba kol jų amerikonai su visu neisznaikįs, ypacz, kad valdant iszpanijonams, jie daugiau turėjo liuosybės, negu prie amerikonų valdymo.

Pereitą sanvaitę amerikonams pasidavė keli mažl pasikėlėlių pulkeliai, bet yra dar gana besiprieszinanczių.

Ant virszininko katalikiszkų bažnyczių ant Filipinų salų popiežius paskyrė pagarsėjusį Amerikoj savo pasikėsinimais paversti kitokių tautų bažnyczias į angliszkas, vyskupą Mesmerį. Jeigu jis ir filipinieczius bandys per bažnyczią paversti į angliszkai kalbanczius, pasės bažnyczioj nesutikimus. Bažnyczioj kiekvienas žmogus geidžia klausyti pamokslų savo prigimtoj kalboj ir melstiesi prie Dievo sau brangiausioj kalboj. Pasikėsinimas daryti bažnyczią įnagiu keno nors politiszkų siekių visada užkenkia tikėjimui. Tas be abejonės turės atsitikti ir ant Filipinų salų, jeigu ten paskirtas vyskupas Mesmer bandys, be pritarimo gyventojų, įvesti į bažnyczias angliszką kalbą. Neteisybė, skriaudimas vienos parapijonų dalies visada ir visur iszduoda kuo niekiausius vaisius, ne gali iszduoti gerų ir ant Filipinų salų.

Rytinė Azija.

Tarybas su Maskolija, reikaluose atidavimo tulų kastynių Maskolijai ir koncesijų ant dirbimo naujų geležinkelių Mandžurijoj, Chinų randas pertraukė, kadangi kitos vieszpatystės praneszė, kad jeigu Chinai suteiktų Maskolijai kokias nors privilegijas, tai kiti krasztai pareikalaus panaszių tiesų kitose Chinų provincijose. Užtai tarybas reikaluose likimo Mandžurijos Chinų randas vedė toliau su Maskolija. Londono laikrasztis "Times" pranesza, buk Maskolija žada Chinams isztraukti maskoliszkus kareivius isz Mandžurijos, tik gaila, kad minėtas laikrasztis ne sako, ką duoda Chinai Maskolijai už pasitraukimą isz Mandžurijos; be naudos kokios nors Maskolija niekada isz jos sykį užimto kraszto ne pasitraukia. Ir be kareivių ji gali valdyti Mandžuriją, jeigu visi urėdai bus apsodyti papirktais urėdninkais, kurie darys tik tą, ko Maskolija reikalaus. Antai vidurinėj Azijoj yra krasztas vadinamas Buchara. Bucharoj nėra maskoliszkų kareivių, o vienog tas krasztas priguli Maskolijai, jo valdonas, ant kiekvieno caro pareikalavimo, keliauja į Peterburgą laižyti jo kojas. Teip maskoliai gali padaryti su Mandžurija ir su kitoms Chinų provincijoms. Priesztarauti tokiam surėdymui nieks ne galės, kadangi Maskolija vis tvirtįs, kad tas krasztas jai nepriguli, ji vien pažadės tą krasztą apginti, jeigu ant jo užpultų kokia nors paszalinė vieszpatystė. Toks valdymo budas Maskolijai dar butų naudingesnis, kadangi už padavadyjimus ir darbus jos parpirktų urėdninkų jai ne reiktų atsakyti priesz kitus krasztus. Ar sziaip, ar teip iszpuls tarybos vedamos dabar terp Maskolijos ir Chinų, Maskolija nuo Mandžurijos ne atsisakys, ant formaliszko pagarsinimo jos už savo valdybą palauks gal geresnės progos, kada iszirs padaryti ant apstabdymo Maskolijos godumo susiriszimai kitų vieszpatysczių.

Chinų randas, kaip pranesza Londono laikrasczciai, pažadėjo kitiems krasztams nė imti ant organizavimo chiniszkos armijos svetimų instruktorių, bet ne paisydamas ant pažadėjimo, priėmė daug japoniszkų oficierų, tik juos aprėdė į chiniszkus uniformus, kad kiti krasztai laikytų tuos oficierus už chiniecziu.

Maisztai pietinėse Chinų provincijose traukiasi toliau. Jie teip iszsiplatino, kad nėra vilties, kad ciecorius įstengtų juos kada nors suvaldyti. Maisztus tuos pagimdė nauji mokescziai, uždėti ant gyventojų ant surinkimo reikalingų pinigų atlyginimui svetimiems misijonieriams už sunaikytas misijas.

Pietinė Afrika.

Priesz velykas visose Anglijos bažnyczyose atsibuvo dievmaldystos ant iszprasztymo užbaigimo karės pietinėj Afrikoj. Tas rodo, kad Anglijos žmonėms nusibodo karė ir jie norėtų, kad ji kokiu nors budu butų pabaigta. Užtai tarnaujanti randui laikrasczciai, tikėdami, jog atsilankymas Transvaaliaus prezidento vietininko Schalkburgero pas Kitchenerą reiszkia burų norą pasiduoti, vėl szaukia, kiek tik gerklė įstengia, kad burams ne galima nė szeszėlio liuosybės palikti, kad pietinės Afrikos urėduose reikia ant visados panaikinti vartojimą holandiszkos, taigi burų kalbos. Prie tokių reikalavimų ir maldos parengtos bažnyczyose ne gali suskubinti užbaigimo karės, kadangi burams nėra nė jokios naudos ant tokių iszlygų pasiduoti. Ir isz tikro, rodosi, kad svarbiausi kovojancziu burų vadovai nesiskubina pasiduoti anglijonams, kol tie ne pasakys aiszkiai, ką apturės burai pasiduodami. Iszkeliavęs su pritarimu Kitchenero ant pasikalbėjimo su burų vadovais: De Wettu, Delarey ir Botha vietininkas Transvaaliaus prezidento Schalkburger ne gali rasti szitų burų vadovų, nė Oranijos prezidento Steijno. Todėl ir visa jo kelionė gal nueis ant niekų. Holandijos randas kalbina burus pasiduoti anglijonams priesz apsivainikavimą karaliaus Edvardo, kadangi dabar tik Anglija gali suteikti geresnes pasiduodantiems iszlygas. Jeigu vienog randui tarnaujanti laikrasczciai iszreiszkia rando mierius, tai reiktų manyti, kad ir dabar burai ne gali nuo anglijonų laukti tokių iszlygų, ant kokių galima but pasiduoti. Esanti Europoj burų delegatai teiposgi iszreiszkia nuomonę, kad isz atsilankymo Schalkburgero pas Kitchenerą nieko gero ne iszdigs.

Pereitą sanvaitę, su visoms atliekamoms kariszkoms pajiegoms Kitchener vėl bandė apsiausti burų jenerolą Delarey ir isztikro beveik buvo jį apsiautęs. Delarey vienog į laiką pajuto pavojų, rado dar liuosą tarpą ir per jį iszsprudo isz Kitchenero parengtų kilpų. Į Kitchenero rankas pateko dvi senos angliszkos kanuoles bet jau niekam netinkanczios ir 150 burų, kitigi ir patsai Delarey nutraukė į pietus. Matyt muszyje ir anglijonai ne mažai nuotrotų turėjo, jeigu jie ne dryso vyti isztrukusių isz kilpų burų.

Pereitą sanvaitę mieste Cape Town pasimirė tikra priežastis dabartinės karės Afrikoj Rhodes. Jis paliko Afrikoj surinktų 15 milijonų doliarų, kuriuos paskiria ant rengimo universitetų visokiose angliszkose valdybose.

Maskolija.

Maskolijos carą teip garbina kitų krasztų valdonai, kaip vidurinių amžių gadynėj popiežių. Liuosybės Žemės prezidentas Roosevelt savo laike iszsitarė, kad Maskolija žmonijai suteikia geradėjystę beplatindama civilizaciją Azijoj, bet jis tos maskoliszkos civilizacijos ne matė ir nežino, kokia ji yra. Europos valdonai, neužsikėsdami terp savęs, gerinasi ir laižosi tamsybės palaikytojui carui. Gegužio mėnesyj į sveczius pas carą, ant jo specialiszko užpraszymo, keliauja Prancuzijos prezidentas Laubet. Paskui, ant manevrų maskoliszkos laivynės keliauja pas carą ir Vokietijos ciecorius Wilhelmas. Tas garbinimas tamsybėsė paskendusios Maskolijos valdono visą maskoliszką randą pakelia į puikybę, caras pats pradeda tikėti kad jis yra kokiu nuo Dievo paskirtu žmonijos geradėju, nors isz tikro visa Maskolija yra paveikslu Dievo bausmės užtai, kad gyventojai kenczia tokį netikusį valdoną, kokiu yra maskoliszkas caras.

Tuom tarpu Maskolija stengiasi kuo labiausiai iszsiplatinti Azijoj, ant jos visos iszplatinti savo įtekmę. Kadangi ten jos mierius labiausiai stabdo Anglija, tai Maskolija stengiasi priesz Angliją sukelti visos Azijos tautas. Dabar maskoliszko rando garlaivys Kornilov atgabeno 60000 karabinų į Persiją, kuriais bus apginkluota Persijos kariumenė, kurios organizavimą paima maskoliszki oficierai. Reikalui atėjus, Persijos armija galės but sunaudota karėje Maskolijos priesz Angliją.

Maisztai Maskolijoj nesiliauja, jie jau iszsiplatino ant veik visos pietinės Maskolijos. Mat maskoliszki studentai ir darbininkai geriau pažįsta gerumą caro ir jo tarnų negu visi svetimi valdonai; priesz netikumą caro valdžių kelia protestus pats Maskolijos gyventojai.

Pietinė Amerika.

Kariaujancziu pusių pajiegos republikoj Columbijoj renkasi vėl ant Panamos siaurumos, bet smarkesnių muszių czia dar ne atsitiko. Pereitą sanvaitę randa laivynė paėmė vieną mažą revoliucijonierių laivą.

Republikoj Venezuelėj revoliucija platinasi vis labiau, užima vis daugiau provincijų. Svetimų krasztų konsuliai ne tiki, kad valdžia prezidento Castro galėtų ilgai užsilaikyti, ypacz kad kareiviai ne visi prilankus prezidentui Castro, daug rando kareivių apleidžia prezidentą ir pereina prie revoliucijonierių. Randas ne turi pinigų ant iszmokėjimo algų kareiviams, o be užmokesnio nieks tarnauti ne nori.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Laikrasczciai paduoda, buk Vilniaus mokslinio apskriczio virszininkas gavo nuo apszvietimo ministerio naują padavadyjimą apie ekzaminus gimnazijose. Pagal naują padavadyjimą; gimnazijų mokintiniai, besimokinę užganėdinancziai, bus perkelti be ekzaminų į aukszczesnę klassą, besimokinę gi kokio nors mokslo neužganėdinancziai, bus perkelti teip jau bet jiems bus užduoti per vakaciją kokį nors darbai isz to mokslo, kurio neužganėdinanc iai mokinosi; turinti gi 1 arba 2 isz dviejų mokslų, isz tų mokslų turės laikyti egzaminą po vakacijų. Apie tai vienog turi nusprįsti mokintojų roda, jį gali ne gerai besimokinusį mokintinį ne prileisti prie ekzamino, bet palikti toj paczioj klassoj.

Vilniuje prisiveisė daug net krų auksinių penkrublinių, kurias nežinomi piktadariai paleido terp žmonių. Atskirti tuos netikrus pinigus nuo tikrų labai sunku, kadangi jie padirbti gerai, turi net tokį jau skambėjimą kaip ir tikriejie, tik jie truputį lengvesni už tikruosius.

Vilniuje parengė nuolatinę abrozdų parodą, teip kaip tai yra antai Varszavoj, Peterburge ir kituose dideliuose miestuose Maskolijoj ir užrubežiuose. Paroda ta yra Eksc namuose, ant Szvento Jurgio ulyczios. Kaip ant pradžios, yra diktai abrozdų. Prie geriausių abrozdų galima priskaityti abrozdus lietuvio tepliorius Archimoviczo, paimtus isz Lietuvos praeities, kaip antai: Paskutinis Lietuvas kunigas ant griuvėsių stabmeldiszkos žinyczios, Dievaitė ežero Svitezės ir kiti. Daugiausiai yra lenkiszkų tepliorių abrozdų, kaip antai: Žmurkos, Gerscuo, Andrcheviczo, Badowskio, Jareckio, Kędzierskio, Lindemano, Rominskio, Pavinskio, Piotrovskio, Spleszinskienės, Wiewiorskio ir kitų.

Ant paskutinės terptautiszkos žuvininkystės parodos, atsibuvusios szimet Peterburge, Vilniaus žuvininkystės draugystė gavo pagarbės diplioma už savo atskaitas ir kitokius rasztiszkus darbus ir iszleidimus.

Prie Vilniaus mokslinio apskriczio yra liuosa stipendija isz užraszo Kleofoso Gerwiatowskio besimokinantiems visokiose rando ar privatiszkose mokyklose Vilniuje, teipgi amatninkiszkuose varsztuose. Isz stipendijos gali naudotesi tik katalikai. Pirmutenystą turi giminės parengėjo stipendijos.

Tulose miestų mokyklose Lietuvoj vaikai bus mokinami hygienos ir populiariszkos medicinos. Szituos mokslus pirmiausiai, dar szimet, ketina įvesti į Reczicos mokyklą. Jie visgi atgabės daugiau naudos negu mokinimas ant melo paremtos maskoliszkos istorijos.

30 d. pjutės szių metų (pagal maskoliszką kalendorių) bus atidaryta Vilniuje žemdarbystės ir naminės ukės paroda. Paroda bus padalinta į 13 skyrių: žemdarbystės, gyvulių, pieninkystės, naminės ukės, visokių įnagių ir maszinų, sodauninkystės ir daržininkystės, auginimo kvietkų, bitininkystės, auginimo szilkų, medžionės, žuvininkystės, girininkystės, architekturos, ukininkiszkos ir fabrikinės iszdirbystės. Norinti dalyvauti ant parodos, turi atsiszaukti į parodos komitetą iki 1 d. gegužio (pagal maskoliszką kalendorių.

(17 d. kovo, naujoje miesto salėj, davė perstatymą ciecoriszka japoniszką teatraliszka truppa. Minėta truppa keliauja į Peterburgą; prie jos priguli geriausi Japonijos aktoriai.

Isz Vilniaus gub.

Pirmoje pusėje vasario Vilniaus gubernijoj buvo isz viso 22 gaisrai. Gaisrai tie užgimė: nuo nevalytų ir ne gerai įtaisytų kaminų 2, nuo padegimo 2, nuo neatsargumo paczių padegėlių 4, ir nuo nežinomų priežasczių 14. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 9245 rubl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 7. Vaikas užsmaugtas 1. Negyvėlių rado 1.

Vagystų papildyta 22, pavogė daigtų už 2420 rubl., o gatavų pinigų 83 rubl ir 15 kap. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 2. Szventėnų 3, Lydos 14, Aszmėnų 3, o isz viso 22 arkliu.

Aszmėnuose terp arklių apsirėszkė plautas, kuriuom apsirgo 3 arkliai ir juos užmuszė. Lydos pavietyj terp naminių gyvulių apsireiszkė influenza: apsirgo 8 arkliai, visoj gi gubernijoj apsirgo 9 arkliai, isz kurių 2 pastipo, o 3 užmuszė.

28 d. vasario, Aszmėnų pavietyj, kaime Saltakuose užgimė gaisras: pirmiausiai užsidegė Lugino namai, bet ugnis greitai iszsiplatino ant triobų kitų ukininkų. Į trumpą laiką ugnis isznaikino 15 gyvenamų namų ir 32 negyvenamas triobas. Sudegė ne tik triobos, bet ir aruoduose sukrauti javai, paszaras, teiposgi 3 arkliai ir tulsavių skaitlius. Nužudė savo visas turtus 17 szeimynų, susidedancziu isz 150 ypatų; tie žmonės neteko ne tik pastogės, bet teiposgi drabužių ir tiesiog ne turi ką valgyti, dabar minta isz paszelpos kaimynų suteikiamos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant kelių deszimczių tukstanczių rublių. Nuo ko užgimė gaisras, tikrai ne susekta ir to, turbut, ne suseks. Sudegusios triobos tik isz dalies buvo nuo ugnies apsaugotos, todėl padegėliai atgaus vos kelintą savo nuotrotų dalį.

Per pirmutinę sanvaitę kovo mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo apsirgimų visokioms limpanczioms ligoms: Vilniuje apsirgo žmonių: szlakuotoms sziltinėms 10, pilvinėms 9, tymais 13, difteritu 2, raupėms 4, rože 3, džiova 2. Pavieczuose apsirgimų buvo: pilvinėms sziltinėms apsirgo: Vilniaus pavietyj, kaime Gudeliuose 9; miestė Aszmėnuose 7, isz kurių 1 numirė, kaime Zineliuose apsirgo 17. TYMAIS apsirgo: kaime Dalginove, Vilniaus pav. 6, Aszmėnų pav., kaime Zaberez 3, Barkuose 20; Lydos pavietyj kaimų mokyklose apsirgo 50 vaikų, Eilipovenuose 23. Sibiriszku maru miestelyj Smorgenėj apsirgo 1. RAUPLEMS apsirgo: Vilniaus pav., kaime Dvorczanuose apsirgo 6, numirė 1, Savidaniliuose apsirgo 3. Sutrancuose 2, Mozkaledinėj 3, numirė 1, Skardžedvariuose apsirgo 1, numirė 1, Lakstruose apsirgo 1, numirė 1, Žydoveinoj apsirgo 2; Aszmėnų pav., kaime Žemaidžiuose apsirgo 9, numirė 3, Charitonoj apsirgo 2, Mažojoj Zaprudėj 1, Didėjoj Zaprudėj 7, numirė 2, Filipenstoj apsirgo 10, numirė 1, Loske apsirgo 1, Dubinoj 14 numirė 2, Bakszto apsirgo 2, numirė 1, Krompliuose apsirgo 5, Viszuevo 4, numirė 1, Delinoj apsirgo 1, Zabkovicziuose 3, Gurszcziznoj 3, Pavlovcziuose 5, numirė 2, Starinkuose apsirgo 8, numirė 2, kaime Užbolote apsirgo 10, numirė 2, Strutece apsirgo 5 Bajeruose 1, Makariszczlatoj 3, Ravkovicziuose 14, Delevicziuose 2, Doinovkoj 1, Spirinova Reczkoj 3, numirė 2.

Nauji pliantai Lietuvoje.

Maskoliszka kelių ministerija rengiasi padirbti kelias naujas pliantų linijas Lietuvoj. Viena linija bėgs nuo Baltstogės (Belostoko) per Volkoviską ir Slonimą iki geležinkelio stacijai Baranoviczių; ilgis szitos linijos bus 224 viorstai; kita linija bus padirbta nuo Slonimo į Ružanus; ilgis jos bus 40 viorstų; treczia linija bus padirbta nuo Belsko į Pružaną, ilgio 91 viorsto; ketvirta — nuo Grodno, per miestelį Skidelį į Lydą, Vilniaus gub., ilgio turės 111 viorstų; penkta — nuo Skidelio, per Volkoviską ir Pružaną į Zaprudę, ilgio 157 viorstų ir szeszta — nuo miestelio Rotnicos ir Druskenikų į Grodną, ilgio 36 viorstų. Darbai prie padirbimo tų kelių prasidės nuo szio pavasario, kaip tik ant tiek atszils, kad galima bus žemę kasti.

Isz Sziaulių, Kauno gub.

29 d. vasario atsibuvo metinis susirinkimas czianykszczios savitarpinės paskolos draugystės. Ant susirinkimo suvažiavo daug vietinių sanarių ir dvarponiai kelių aplinkinių pavieczių. Terp draugystės nutarimų reikia paminėti szituos svarbesnius: draugystė isz savo pelno nutarė ant szių metų paskirti 1000 rubl. ant parengimo Sziauliuose prekystos mokyklos ir po 15% gryno pelno kas metą ant užlaikymo minėtos mokyklos.

Ant minėto susirinkimo atsibuvo rinkimai draugystės administracijos sanarių ant sekanczio laiko. Likosi iszrinkti: perdėtiniu draugystės užveizdos Gruževskis; direktoriais — Godlevskis ir Rimgaila. Į rodos sanarius iszrinko: grafą Pliaterį Silvestrą ir daktarą Szatkovskį. Vien Godlevskis iszrinktas tapo vienbalsiai, visi gi kiti iszrinkti mažu balsų daugumu, isz ko matyt, kad jie turi draugystėj daug prieszininkų.

Isz Vilkmergės.

Vilkmergės miesto roda, pasinaudodama isz progos, ant paminėjimo maskoliszko rasztininko Gogolio sukaktuvių, parengė tris stipendijus jo vardo ne turtingiems vaikams miesto gyventojų, lankantiems miesto mokyklą. Stipendiją gaus, žinoma, daugiausiai žydų vaikai, kadangi miesto iždas daugiausiai turi įplaukimų nuo žydų.

Isz Lietuviszko Brasto.

Atkakus czia geležinkelio trukiui, vagone treczios klisses rado kuną nužudytos, matomai motinos, dviejų mėnesių mergaitės. Kad mergaitė motinos nužudyta, galima manyti isz to, kad burna buvo skudurų prikimszta, nuo kurių mergaitė užtreszko. Nežmoniszkos motinos iki sziol ne suėmė.

Isz Vitebsko.

Vitebske, pradžioj kovo, suėmė kokį ten prigavėją, kuris czia par davinėjo, kaip sakėsi, ne tikrus pinigus, auksines penkrublines; reikalavo už 100 rublių tik po 40 rubl. Pas jį rado kiszeniuje vieną, rodosi, ne tikrą penkrublinę ir pasportą ant vardo Gurevicz. Jis sakėsi, esąs gyventoju Vilkmergės Frantas ir iki sziol gyvenęs Vilniuje. Kiek vienog yra teisybės jo pasakojimuose, ne žinia.

Isz Latvijos.

Įvedus maskoliszką rėdą ir kalbą į Latvijos mokyklas, ne tik skaitlius besimokinanczių sumažėjo, bet ir skaitlius mokyklų, nors gyventojų skaitlius pasididino. Priesz įvedimą maskoliszkos kalbos Latvijoj mokyklų buvo 3209, dabar jų yra tik 2955; skaitlius besimokinanczių buvo 186350, dabar gi jų yra tik 144-631.

Isz Rygos.

Rygoj likosi parengta didelė kamszczių dirbtuvė. Iki sziol ant Lietuvos ir Latvijos reikalų kamszczius reikėjo gabenti isz užrubežių.

Rygoj buvo parengta paroda abrozdų prancuziszkų tepliorių. Paroda traukėsi per tris sanvaites, dabar likosi uždaryta.

Pasitraukė nuo vietos direktorius Rygos politechniszko instituto Grenberg, jo vietoj mokyklos roda iszrinko Waldeną; ant laimės dar maskoliai ne įstengia institute sau lizdą sukrauti.

Isz Odesos.

Kaip kituose Maskolijos universitetiniuose miestuose teip ir czia buvo smarkus studentų maisztai, kurie prasidėjo nuo pradžios szių metų, o dar iki sziol ne pasiliovė. Studentai reikalauja visokių reformų universitetuose, kurios sutektų daugiaus liuosybės studentams. Suaresztavo czia daug ne tik studentų, bet ir paszalinių. Rodosi, likosi suaresztuoti ir trys lietuviai.

Odesos lietuviai ant galo iszmeldė lietuvį kunigą. Tuliczianykszcziai lietuviai, suraszę praszymą maskoliszkoj ir lietuviszkoj kalboj, padavė jį vyriausiam czia kunigui. Praszymą tą kunigas priėmė prilankiai, tik lenkai prieszinosi partraukimui lietuvio kunigo. Kada atvažiavo vyskupas, mes jam perstatėme musų reikalus. Vyskupas musų praszymo iszklausė. Kada atkako lietuvys kunigas, lenkai stengėsi jį į savo pusę patraukti, kad tik ne sakytų lietuviszką pamokslų, bet tas ne pasisekė.

Lietuvys.

Isz Londono.

Silvertown'e, 16 d. kovo atsibuvo vieszas susirinkimas ir prakalbos. Kalbėjo p. Mikolainis, Miliauckas ir Balaika. Kalbų tema buvo: "Kuomi mes buvome, kuomi esame ir kuomi turime buti". Klausytojų susirinko ne mažai, terp tų buvo ir 6 moterys. Isz prakalbų visi buvo užganėdinti. Buvo tai pirmas toks susirinkimas, kuriame buvo apkalbami abelni musų tautiszki reikalai bent pavirszutiszkai.

Po prakalbų su pritarimu tulų tautiečių, tapo sutverta "Tėvynes Mylėtojų Draugystės" kuopa, pirmutinė terp Anglijos lietuvių. Sanarių isz karto prisirszė 18, užsimokėdami kovo mėnesinę po pustreczio peno (5c.). Kuopos virszininkais tapo iszrinkti: Izidorius Lapinskas, pirmsėdžiu; P. Merczaitis, rasztininku; B. Merczinkaitis, iszdininku. Mes pasitikime, kad musų kuopa sulauks didžio skaitliaus sanarių, kur už teip mažą mokestį galima gauti teip naudingų knigų pasiskaityti ir prisidėti prie platinimo apszvietimo tarpe savo brolių tėvynėje.

Bl.

Isz Peterburgo.

16 d. vasario Labdariszkoji Žemaczių ir Lietuvių draugystė St. Peterburge sutaisė vakarą ir balių salėje Paylovos. Perstatė naują, verstą p. Antano Pavalkio iszlenkiszkos kalbos, Korzeniowskio komediją dviejose veikmėse p. a. "Pabaigtuvės". P. Vinkleris sukvietė loszikus – mylėtojus ir teip sumaniai paskyrstė jiems roles, kad geriaus niekas ne butų patikęs. Loszikai teipgi, matyt, ne patingėjo ir savo roles kiekvienas iszsimokino "kaip poterių". Teklės Kalinauckiutės, užimaniusios, kad ją kaimietės rubuose pamylėtų Feliksas Dalszickis, rolę atloszė p. Felicja Ramanauckienė kuopasekmingiausiai. Ponios Erdvilienės rolę atloszė p. Vincentina Kvederiutė irgi labai gerai. P. Pranaicziukė, rolėje Konstancijos, buvo ne bloga, tik kalbėjo visai ne garsiai ir perdaug laižėsi. P. Vinkleris dažnai, ausis isztempęs, klausė suflerio, bet loszė labai gerai rolę Fel. Dalszickio. Menkesnes roles atliko pp. Januszkeviczius, Urbonas, Umbras, K. Gabulytė ir kiti. Vinkleriutė, rolėje Kliuczkauskienės, buvo ne laiku iszėjusi ant scenos ir turėjo vėl sugrįžti, bet szi kaltė puola ant suflerio (turbut režiserio? Rd.), už scenos jeigu tik jis buvo. P. Zauka, rolėje vargamistros, padarė didžiausią klaidą, praleisdamas lekeiją

"aritmetikos" su savo mokintiniais, ir visai ne savo role užsiimdamas, nės diriguot chorą turėjo Petrukas, o ne vargamistra. Antroje veikmėje tapo atlikti kaimieczių szokiai, tikt gaila, kad pagal visai siaurą programą, ir padainuota viena trumputė "Pabaigtuvių" dainelė; kitos dainos buvo savo turiniu visai ne atsakanczios iszkilmei, nės ne prigulinczios prie pabaigtuvių; nors tiek gerai, kad meliodijos buvo grynai lietuviszkos, ką mums ganą retai atseina Peterburge iszgirsti, nes pp. Pranaitis ir Sasnauckas, betaisydami savo "lietuviszkus chorus", neretai nuklysta labai toli nuo "lietuviszkų motyvų".

Po komedijos padainavo choras p. Pranaiczio 8 dainas, tarp kurių geriausiai skambėjo "Motusz motusze" ir istoriszka – "Eina garsas nuo rubežiaus".

Žmonių ant spektaklio susirinko arti tukstanczio, b lietai buvo iszparduoti visi. Abelnai draugystė surinko su virszum 1200 r.; iszmetus iszdavimus, liko apie 700 gryno pelno. Teip pasekmingo lietuviszko vakaro Peterburge da ne buvo buvę. Nuo 12 iki 3 v. buvo szokiai. "Peterburgskyj Listok" 17 d. vasario labai iszgyrė vakarą, o "Peterburgskija Vied.", N49 — 19 d. vas. paraszė platų straipsnį apie vakarą ir pabaigtuves Lietuvoj.

21 d. vasario, saléje "Vokieczių Kliubo", Lietuviszka savitarpinės pagelbos draugystė sutaisė vakarą su perstatymu originaliszkos komedijos isz žemaiczių gyvenimo — "Velnias spąstuose". Loszikai,– mylėtojai atliko savo roles gerai. Tupės rolę loszė A. Valdemaras, Tupienės — S. Masinskiutė, Magdelės — Juze Stepulioniutė, Jurgio Žiburio — Adomas Varnas, Burbulo — Vincas Antsnaitis, Szmuilos — J. Zauka ir pirszlio — K. Zegelis. Turinys susirinkusiems ne labai patiko, nes ne galima visas bėdas versti ant žydų ir ant degtinės. Didžiausią blėdį musų sodžiams daro valdžia ir tamsumas kaimieczių, o ne žydai!

Vakaras, kaip girdėt, dave 210 rub. gryno pelno. Nr.55 — 26 d. vas. "Peterburgskija Vied." patalpino recenziją apie sztą vakarą.

Paskutiniame laike nekurie jauni vaikinai, įsiraszę į sanarius Liet. Savitarpinės Pagelbos Draugystės, buvo užsimanę vardą tos draugystės perkrepti ir pasiremdami ant P. Kriauszaiczio gramatikos, pradėjo ant programų ir bilietų vakarams, ant blankų ir draugystės knygose raszyti "Lietuviszka suszelpiamoji draugystė S. Peterburge", bet jų tam užmanymui ne buvo lemta įsikunyti, nės, kaip girdisi, didžiumu balsų nutarta palikti seną vardą, t. y. Lietuviszkos savitarpinės pagelbos Dr". Tas klausymas pas baigė greitai — ant treczio ar ketvirto "skandalo".

Gaila, kad sanariai uždėtojai teip umai daleidžia įsivyrauti visokioms naujai įsiraszusioms ypatoms, gerai jų ne isztyrę, ir duoda kelti begalinius triukszmus, kaip, paveizdan, dėl komedijos "Dėdė atvažiavo."

Czebatlaižis.

Isz Amerikos.

Nemoka silliabizuoti.

Northwestern universitete Chicagoj užsimanė persitikrinti, ar isz tikro, kaip seniai laikraszcziai raszė, studentai ne moka silliabizuoti ir orfografiszkai raszyti. Iszrinko 60 geriausių studentų ir tai specialiszkai besimokinanczių angliszkos kalbos. Isz to studentų skaitliaus tik treczia dalis ir tai specialiszkai angliszkos kalbos besimokinanczių universitete studentų mokėjo be orfografiszkų klaidų angliszkai raszyti; kitų fakultetų studentai dar mažiau moka. Taigi aiszku, kad brangiai kasztuojanczios mokyklos neiszduoda tokių vaisių, kokių tauta turi tiesą laukti už savo pinigus ant mokyklų užlaikymo iszleistus. Matyt Amerikos mokyklose prisilaiko ne gero mokinimo budo.

Nuplake miesto majora.

Topeka, Kan. Szalininkė garsios saliunų naikintojos Nation, 35 m. Blanche Boise, 24 d. kovo atėjo į biurą miesto majoro Parkero, iszkoliojo majorą, paskui iszsitraukė botagą ir kirto majorui tris kartus per veidą todėl, kad jis ne uždraudžia laikyti mieste saliunų. Žinoma, už tai likosi isz majoro biuro laukan iszmesta.

Užmuszti nugriuvusios žemes.

Cleveland, Oh. Ant Main str., kasant žemę gazo dudoms, nugriuvo iszkastos žemės krantai ir užmuszė septynis darbininkus ir vieną sunkiai sumankė. Daugumas užmusztų darbininkų buvo italijonai.

Nusudyti amerikoniszki paczto uredninkai.

Havana, Kuba. Likosi czianykszczio sudo nusudyti du amerikobiszki urėdninkai, Neely ir Rathbone, kurie ant Kubos pažemino savo prigavystėmis garbę amerikoniszkų urėdninkų, pasisavindami daug Kubos paczto pinigų; pardavinėjo ne tikras markes ir kitokias prigavystės papildė. Sudas szituos terszėjus Amerikos garbės nusprendė ant 10 metų kalėjimo ir ant sugrąžinimo pasisavintų pinigų. Sudas atmetė kauciją ir pasodino nusudytus į kalėjimą.

Prikase kerosiną.

Marinette, Ill. Vienas czianykszties gyventojas, kasdamas ant savo kiemo szulinį, prikasė kerosino szaltinį. Isz to, žinoma, ne nusiminė, kadangi didžturcziai norisi pirks jo žemę su kerosinu. Balandžio mėnesyj atkaks czia specialistai inžinieriai apžiurėti tuos naujus keros no plotus ir nuspręs apie jų vertę. Miestelis Marinette pasikels. Gyvena czia dabar diktai turtingų szvedų, lenkų ir vokieczių.

Katovskis.

Ingriuvo 16 namu.

Wilkesbarre, Pa. Miestelyj Hamtown, nuo pertrukusios vandens traukimo dudos užtvino Pennsylvania Coal Co. kastynės. Permirkusi žemė įslugo į kastynių olą, o su ja nugriuvo 16 namų. Kadangi miestelyj yra dar daug namų pastatytų ties kastynių oloms, tai gyventojus apėmė baimė, kad ir tų ne prarytų žemė.

Prairiju gaisrai.

Anadarko, Okla. Szitose aplinkinėse siauczia prairijų gaisrai, kurie dar vis ne suvaldyti. Gaisrai tie padarė daug blėdies, nuo jų iszdegė daug aplinkinių farmų. Farmeriene Hattie Hund, besigelbėdama isz ugnies, kuri uždegė jos namus, pražuvo su dvejatu vaikuczių.

100000 dol. ant McKinleyo paminklo.

New York. Pasiuntinių butas szteto New York nusprendė isz szteto kasos paskirti 100000 dol. ant pastatymo mieste Buffalo paminklo užmusztam prezidentui McKinleyui. Argi ant pagarbinimo užmuszto prezidento pasiuntiniai ne galėjo surasti nieko naudingesnio už paminklą. Isz paminklo nė miestas, nė jo gyventojai nė jokios naudos ne turės.

Audrós ir tvanai.

Sztete Tennesse per tris dienas pereitą sanvaitę smarkiai lijo, nuo ko užgimė dideli tvanai, kurie labai daug blėdies pridirbo. Sztete Tennesse miestelis Harrimon likosi tvanų beveik suvisu isznaikytas. Prie to pražuvo net keliolikas žmonių. Aplinkinėse Maifresboro, Ten., buvo ne tik debesų praplyszimai, bet siautė ir baisus sukurys, kuris ne mažai blėdies ir nelaimių pridirbo, bet kad sukurys sutraukė telefonų ir telegrafų dratus, tai isz czia dabar žinios ne ateina. Tvanai nuneszė daug tiltų, iszardė teip geležinkelius, kad trukiai ne visur gali bėgioti.

Aplinkinėse Denver, Col. ir Kansas City, Mo. siautė per visą pereitos sanvaitės petnyczios dieną smarkios sniego darganos.

Paskendo laivas.

New Orleans, La. Ant upės Mississippi, netoli nuo czia, paskendo transportinis garlaivys, ant kurio buvo 21 žmogus; isz jų tik 11 iszsigelbėjo, 10 gi prigėrė.

Nelaimes ant geležinkeliu.

East Pueblo, Col. Netoli nuo czia, trukis Rock Island geležinkelio užbėgo ant skersai kelio važiuojanczio vežimo, vežimą sudaužė ir užmuszė farmerienę Close ir jos 7 metų sunų, o mirtinai sužeidė merginą Hines.

Vetros.

Pittsburg, Pa. Pirmą velykų dieną czia ir po visas aplinkines siautė smarkios vėtros, kurios ne mažai blėdies pridirbo. Knoxvillej, laike dievmaldystos, vėtra nugriovė kaminą United Presbyterionų bažnyczios. Susirinkę ant dievmaldystos pradėjo ant syk grustesi laukan. Susigrudime apie 40 žmonių likosi sunkiai sumankytų, o terp tų yra ir mirtinai sumankyti.

Expliozijos.

North Adams, Mass. Verbų nedėlioj, 5 val. vakare atsitiko baisi expliozija. Printmarko dirbtuvėse expliodavo gazas dėl neatsargumo vienos mergi os, kuri su deganczia liampa prisiartino prie pratrukusios dudos. Expliozija buvo teip smarki, kad iszmetė lubas ir triobos stogą, o sienas į szalis iszvertė. Aplinkinių triobų langai iszbyrėjo. Prie to dvi ypatos likosi sunkiai apdegintos. Tas atsitiko ne laike darbo, todėl teip mažai žmonių likosi užgautų.

Karoblis.

Pittsburg, Pa. Carrie liejinycziose atsitiko smarki expliozija, kurios penki darbininkai likosi sunkiai apdeginti.

Bowling Green, Oh. Krautuvėse Hercules Torpedo Co. expliodavo nytroglycerina. Expliozijos viena ypata likosi į szmotus sudraskyta.

Gaisrai.

Omaha, Nebr. Sudegė czia vos porą mėnesių atgal parengtos dirbtuvės Omaha Match Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 50000 dol.

Pecksville, Pa. 27 d. kovo iszdegė visas vidurys szito miestelio. Sudegė daug pardavinyczių ir visokių biurų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol.

Chihuahua, Mexico. 27 d. kovo sudegė czia lokomotyvų szopos Chihuahua & Pacific geležinkelio ir kitos kaimyniszkos geležinkelio triobos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol. Lokomotyvos, iszėmus dvieju, likosi ugnies isznaikytos.

Kansas City, Mo. Sudegė czia įtaisos National Paper Bok Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

Mesa City, Arizona. Szitame mieste siautė didelis gaisras, kuris isznaikimo visą miesto vidurį. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300000 dol.

Isz darbo lauko.

¶ Blackstone, Mass. Czianykszcziai medvilnės dirbtuvių darbininkai pristojo prie sztraiko.

¶ New Orleans, La. Tarnaujanti ant czianykszczių sztritkarių rengia sztraiką.

¶ Passaic, N. J. Darbininkai czianykszczių dirbtuvių, ant iszkovojimo garesnių algų, nutarė sztraiką pakelti.

¶ Columbus, Oh. Czianykszcziai gipseriai nusprendė sztraikuoti ant iszkovojimo geresnio už savo darbą užmokesnio.

¶ South Manchester, Con. 450 darbininkų szilkų audinyczių pakėlė sztraiką, kadangi dirbtuvių savininkai sumažino jų algas.

¶ Rengiamas anglekasių sztraikas sztete Iowa likosi praszalintas. Czia darbininkai nusilenkė sumažindami savo reikalavimus.

¶ New Bedford, Mas. Czianykszczios medvilnės dirbtuvės sutiko, nuo 7 d. balandžio, pakelti darbininkų algas ant 10%.

¶ Nitchburg, Mas. Audėjai Nitchburg Worsted Mills dirbtuvių paliovė dirbę, pritardami sztraikuojantiems sandraugams Rhode Islande.

¶ Huntington, W. Va. Kalnakasiai West Virginios kastynių ketina nuo 1 d. gegužio pradėti sztraikus, jeigu kastynių savininkai nenusilenks.

¶ Levensworth, Kas. Sztraikas tarnaujanczių ant czianykszczių sztritkarių pasibaigė. Tarnaujanti praloszė sztraiką, sugrįžo prie darbo ant senų iszlygų.

¶ Des Moines, Ia. Czianykszczio apskriczio kalnakasiai, kadangi ne galima buvo susitaikyti su darbdaviais, nutarė nuo 1 d. balandžio mesti darbą ir sztraikuoti.

¶ Massilon, Oh. Masillon Coal Mining trustas nusprendė szitame distrikte 5 jam prigulinczias anglių kastynes uždaryti. Per tai 700 darbininkų ne teks darbo.

¶ Buffalo, N. Y Czianykszcziai laivų iszkrovėjai pareikalavo didesnio už savo darbą užmokesnio; jeigu reikalavimo darbdaviai ne iszpildys, darbininkai žada sztraiką pakelti.

¶ Bethlehem, Pa. Thomas Iron Co., nuo 1 d. balandžio, pakėlė savo darbininkų algas ant 10%. Nuo to laiko darbininkai gaus po $1.20 ant dienos. Visgi tai ne daug.

¶ Rochester, N. Y. Rodosi, kad czianykszcziai darbininkai alaus leidinyczių pakels sztraiką, kadangi leidinyczių savininkai ne priėmė unijos apdirbtų kontraktų ant tolesnio laiko.

¶ Pittsburg, Pa. Maszinistams garinių maszinų dirbtuvėse American Steel Hoop Co. pakėlė ant 10% algas ir apart to, jie gaus dar atsikant nuoszimti nuo pelno, kokį kompanija turės.

¶ Bevier, Mo. 800 kalnakasių Murlin Coal Co. pakėlė sztraiką. Priežastis sztraiko yra ta, kad nuo darbo likosi be iszte'sinanczių priežasczių praszalintas vienas darbininkas.

¶ York, Pa. Sztraikas czianykszczių giserių pasibaigė. Darbdaviai sutiko pakelti darbininkų algas ant tiek, ant kiek darbininkai reikalavo; atsisakė vien pripažinti darbininkų uniją.

¶ Syracuse, N. Y. Terptautiszka bartenderių unija užgyrė, kad prigulinti į uniją bartenderiai dirbtų po 60 valandų ant sanvaitės ir kad už tai nuo darbdavių gautų po 10 dol. ant sanvaitės.

¶ Lowell, Mass. Darbininkai czianykszczių medvilnės dirbtuvių, ant iszkovojimo didesnių ant 10% algų, nusprendė sztraikuoti. Dirbtuvių savininkai ne sutinka ant darbininkų reikalavimų.

¶ Bay City, Mich Unija iszleido atsiliepimą, kuriuom prisako kalnakasiams visų aplinkinių kastynių pradėti sztraiką, kadangi mat darbininkų organizacijoms ne pasisekė susitaikyti su darbdaviais reikaluose užmokesnio ant szių metų. Sztraike ims dalyvumą 2500 darbininkų.

¶ New York. Per tarpinįkystę neseniai susitvėrusios "National Civic Federation" likosi parengtas susivažiavimas delegatų kietų anglių kastynių darbininkų ir kastynių savininkų ant tarybų praszalinimui nesutikimų, kurie gali pagimdyti dar didesnius sztraikus, negu buvo užpernai.

¶ Altoona, Pa. Atsibuvo czia susirinkimas delegatų minksztų anglių kastynių darbininkų ir kastynių savininkų. Abidvi pusės sutiko palaikyti dabartines darbininkų algas. Darbo laiką darbdaviai paskiria 10 val. Darbininkai reikalavo 8 valandų darbo dienos, bet nėra vilties, kad tą galėtų dabar atsiekti.

¶ Chicago, Ill. Mason & Builders Association, nuo 1 d. balandžio pakėlė užmokesnį darbininkų nuo 25 c. ant 28 c. už darbo valandą, o nuo 1 d. balandžio ateinanczių metų gaus jie po 30 centų už darbo valandą. Už darbą virsz paprasto laiko gaus jie 1½ syk didesnį užmokesnį, o nedeldieniais ir szventoms dienoms, jeigu dirbs, gaus dvigubai daugiau. Druck Driwers Union iszderėjo darbininkams didesnes ant 10% algas.

Isz Lietuviszku diryu.

Isz Edwardsville, Pa.

Terp czianykszczių lietuvių didelio sutikimo ir meilės nėra. Teip savę vadinanti dievocziai nekenczia bedievių ir kad galėtų, visus juos, nors tą daryti draudžia Dievo prisakymai, szauksztevandens prigirdytų. Kasgi vienog yra tie teip baisus bedieviai? Ugi tie visi, kurie geidžia labo savo tautai, kurie priguli prie svarbiausių musų tautiszkų organizacijų: prie "Tėvynės Mylėtojų Draugystės" ir prie "Susivienyjimo Lietuvių Amerikoj" (žinoma ne prie kunigiinio) ir visi tie, kurie stengiasi apsiszvietti, kurie skaito moksliszkas knygas, labiausiai gi tie, kurie skaito "Lietuvą" ir "Vienybę". Neseniai czia dvi moterėlės be mažo ne iszpėrė kailį vienam vaikinėliui užtai, kad jis dryso perskaityti korespondenciją isz Naumiesczio, "Vienybės" perspaudintą isz "Varpo", kurioje apraszyti buvo gražus darbai kunigo Endziulio.

Bėgyje penkių paskutinių mėnesių szitas aplinkines jau du kartu atlankė dideli tvanai. Pasikėlę vandens upės Susquehannos rods privatiszkiems savininkams ne daugiausiai pridirbo blėdies, bet iszardė ant didelių plotų geležinkelių pylimus. Ulyczioms karai per dvi dieni visai ne galėjo bėgioti. Paskutiniai tvanai atlankė ne tik Edwardsvillę, bet teiposgi aplinkines Wilkesbarre, Luzernos, Kingston, Westmoreland, Butonwood, South Wilkesbarre, Leepark, didesnę pusę Plymoutbo ir tt. Tvanuose triobų ne buvo matyt plaukiant, bet užtai matyt buvo szimą, tvoras visztininkus ir kitokius lengvesnius daiktus. Prigėrė czia ir trys žmonės.

Varnas.

Isz Toluca, Ill.

Lietuvių yra czia apie 70. Visi sutikime gyvena ir kaip daugelis pasakoja, nesutikimų todėl nėra, kad nėra czia kunigo.

6 d. kovo atsilankė czia isz Spring Valley kun. Kaz. Ambrozaitis aprupinti czianykszczius lietuvius tikėjimiszkais reikalais. Patiko jį nuo visų lietuvių iszrinktas komitetas. Kunigas skundėsi, kad Spring Valley yra tik 10 parapijonų, (o kas kaltas, jei gu ne pats kunigas, kuris, nemokėdamas žmoniszkai su parapijonais elgtiesi, juos nuo savęs nustumė! Red.). Toliau, kada komitetas praszė kvitelių, kunigui tas tuoj ne patiko, kadangi jei gu komitetas dalys kviteles, tai kunigas ne gaus kolektų. Kadangi komitetas, pildydamas visuomenės padavadyjimą, ne pasidavė kunigo norams, tai jam ne liko nieko daugiau, kaip atiduoti komitetui kviteles. Ant ryto jaus kunigas paklausė komiteto, kiek surinko pinigų, o dažinojęs, kad yra surinkta $48.75 ir kad komitetas nori pinigus nuneszti pasairių klebonę, kad tas jais pasidalytų su lietuviszku kunigu, labai supyko, mat vienas norėjo gauti visus pinigus; dar komitetą mokino visai ne gražaus pasielgimo, ko, žinoma, komitetas ne pildė. Airys prabaszczius nuo lietuvių surinktus pinigus padalino tikrai teisingai, ne teip kaip daro toli musiszkiai: jis $25 atidavė lietuviui kunigui, o isz likusių, sutaręs su musų komitetu davė: $5 00 už bažnyczios apkurimą peczkuriui, 10 dol. ant varpo kaipo auką nuo lietuvių vardo ir tt.

Kitais metais, už davimą bažnyczios lietuviams ant atlikimo iszpažinties, airių kunigas kartais nuo lietuvių nė cento ne gavo dėlto, kad lietuviai, terp savęs surinktus visus pinigus, atiduodavo lietuviui kunigui, kad tas pats pasidalintų su airių prabaszczium. Szimet mus atlankęs musų tautietis kunigas iszvažiavo neužganėdintas. Nebagas tikėjosi gerai pasipelnyti, o czia per mažai gavo manonos. Pasakė, kad ant tokių rokundų kitą metą ne atvažiuos. Neatvažiuos jis, atvažiuos kitas. 25 dol. už dienos darbą nėra teip maži pinigai.

Neseniai czianykszties Lietuviszkas Kliubas isz tarpo sanarių už ką ten iszbraukė vieną lenką. Pasibaigus Kliubo mitingui, prasidėjo mitingas 19 kuopos Susiv. Lietuvių Amerikoj. Czia tuojaus vienas karsztas lenkbernis atsiszaukė su protestu priesz iszbraukimą lenko, reikalavo, kad lenkas butų atgal priimtas, o lenkas į Susivienyjimą niekada ne prigulėjo. Mat lenkų užtarėjai nežino ne kur kreiptiesi su užtarimais už numylėtus lenkus.

Apszviestesnių lietuvių czia mažai, skaitanczių kunigas ir laikraszczius ir gi ne daug. Jeigu kalbini katrą užsiraszyti laikraszti, arba kad skaitytų moksliszkas knigas, tai atsako, kad jis isz mokslo duonos ne valgys. Lietuvių vaikai kalba sudarkyta kalba. Ne teko czia man matyti, kad lietuvių vaikai skaitytų lietuviszką knygą, jie skaito vien angliszkas ir lenkiszkas, per tai ne moka savo prigimtos kalbos. Toks vaikų auklėjimas, mieli broliai, ne tik ne gražus, bet vodingas jusų paczių vaikams. Amerikoj gyvenantiems lietuviams reikia mokėti angliszkai, bet reikia mokėti ir savo prigimtą kalbą.

Vai — tis.

Isz Girardvilles, Pa.

Neseniai nusibankrutino czia vienas žydas prekėjas net ant 20000 dol. Sulėkė czia isz visų krasztų turtingesni žydai gelbėti savo vientautį nuo nelaimės. Jeigu gi lietuvį pasiekia nelaimė, tai saviejie retai jį gelbi. Vienybė žydų tai didžiausia jų pajiega, geriausias įnagis isznaudojimo kitų tautų. Lietuviai juk teiposgi ne mažai žydams sunkiai uždirbtų pinigų sugabena. Net tokiose vietose, kur szale yra lietuviszka pardavinyczia, lietuviai greicz au perka pas žydą negu pas saviszkį, žydas gi neis nieko pirkti pas lietuvį, turėdamas szale žydiszką pardavinyczią. Vienybė žydų tai yra geriausias ginklas, didžiausia jų tvirtybė. Užgauk žydą, o tuojaus visi žydai stengiasi jį gelbėti, žydas už žydą visada užstos; per tai, nors žydų ne kiek daugiau ant svieto negu lietuvių, jie visur tokią didelę turi įtekmę. Mums sunku ir mažą daiktą nuveikti, kadangi mes ir darbuosė ne galime į vienybę sueiti, mes pavydime viens kitam. Mes vietoj dirbti isz vien, pasidalinę į dievoczius ir bedievius, į kryžiokus ir szliuptarnius, ėdamėsi terp savęs, neturime atliekamų pajiegų ant nuveikimo visiems naudingų darbų. Kunigai niekina žmonės nesiduodanczius jiems vilną kirpti, žmones atmoka tuom paczium, apkaltindami kunigus.

J. B.

Isz Scranton, Pa.

16 d. kovo czianykszcziai lietuviai laikė susirinkimą, ant kurio buvo perkratinėtas klausymas pakėlimo protesto priesz užmanytą apsunkinimą ateivystės į Amerikę. Susirinkimas atsibuvo Auditorium svetainėj. Nors oras tą dieną buvo negražus, bet žmonės gero geidžianti ne paisė ant oro, ant susirinkimo atėjo dideliame skaitliuje. Susirinkimą atidarė p. Valentinavicze, trumpai paaiszkindamas mierius susirinkimo. Potam užpraszė Drą Szliupą kad prakalbėtų i susirinkusius ir paaiszkintų jiems, kokius apsunkinimus rengia steiviams tuli senatoriai ir kongresmonai.

Pirm Dro Szliupo prakalbos, keli vyrai perėjo su kepurėms per susirinkusius, rinkdami aukas ant uždengimo susirinkimo kasztų. Susirinko $4.96, isz ko, apmokėjus už salę, atliko $1.21. Tie atlikę pinigai likosi paskirti ant kankintinių naudos. Pakolektavo dar antrą kartą ir surinko dar $2 14, tokiu budu pasidarė $3.35, bet isz tų pinigų pusę doliario užmokėjo tam, kuris paraszė rezoliuciją, atlikusius $2.85 persiuncziame į "Lietuvos" redakciją ant kankintinių naudos. Likosi iszrinktas komitetas isz penkių vyrų ant apdirbimo protesto.

Ant pabaigos į susirinkusius dar prakalbėjo kun. Dembskis.

Komitetas.

Isz Philadelphios, Pa.

23 d. kovo czianykszte Tėvynės Mylėtojų Dr. Kuopa ir Petro Armino Dr. parengė susirinkimą su prakalboms. Isz svetimų kalbėtojų pribuvo kunigas Dembskis ir Dras Szliupas. Kun. Dembskis, pasiremdamas ant darbų tulų ne gražiai besielgianczių kunigų, prie jų darbų prijungė visą tikėjimą, nors mums rodosi, kad kunigai ir tikėjimas ne reiszkia tą patį, biaurus darbai tulų kunigų ne gali pulti ant tikėjimo.

Dras Szliupas kalbėjo pirmiausiai apie rengiamą Amerikoj apsunkinimą svetimos ateivystės, tik gaila, kad ne pamokino, ką reikia daryti, kad politikierių užsimanymas ne pultų skaudžiai ant musų spraudo (Apie tai, ką daryti ant užbėgimo kelio rengiamam apsunkinimui ateivystės raszė jau musų laikraszcziai. Rd.). Toliaus kalbėjo apie lietuvių praeitį, apie lietuviszką kalbą ir apie kitokius dalykus. Ar ant prakalbų susirinkusiems kalbos patiko, asz to p sakyti negaliu; girdėjau isz szalies rugojimus, kad tikėjimas buvo per daug užkabinėjamas.

A. Jocis

Isz visur.

‖ Arabijos miestuose Mekkoj ir Medinui cholera siauczia vis smarkiau. Nuo jos pasimirė jau 2000 žmonių.

‖ Berlyne maskoliszkas randas užtraukia paskolą 300 milijonų markių. Matyt prancuzai ne nori jau daugiau skolinti.

‖ Isz miesto valdžių surinktų žinių matyt, kad Vokietijos sostapilė, miestas Berlynas, turi dabar 1901567 gyventojus. Per paskutinius metus skaitlius gyventojų pasidaugino tik ant 12875, o užpereituose metuose pasidaugino gyventojų skaitlius ant 42483.

‖ Australijoj įvedė priverstiną santaikos sudą iszriszimui visų nesutikimų užgimusių terp darbdavių ir darbininkų. Sanariais to sudo bus darbdaviai ir darbininkai.

‖ Netoli Boulogne sur Mer, kaime Montlambert, vakarinėj Prancuzijoj, turtingas amerikonas Nelson Low su kirviu mirtinai sužeidė jauną tarnaitę, o paskui pats nusižudė.

‖ Pereituose metuose miesto statistiszkas biuras suskaitė Maskvos gyventojus. Rado gyventojų 1173469 isz viso; tame skaitliuje vyriszkių 663757, o moterų 509712. Skaitlius gyventojų buvo ant 105000 didesnis negu 1897 m.

‖ Ant Kaukazo, mieste Kutais likosi pakarti trys gruziniszki kunigaikszcziai: Kipiadzi, Valerian ir Zulukidze. Jie buvo vadovais gerai suorganizuotų plėszikų, visokiuose užpuolimuose ant pakelevingųjų ir ant dvarų užmuszė su virszum 100 žmonių.

‖ Muenchene likosi susresztuotas amerikoniszkas dantų gydytojas Zehge už vadinimą savę daktaru ir sudo nusprę tas ant 18 mėnesių kalėjimo. Atiduoti po sudu dar 7 kiti amerikoniszki gydytojai už tą patį nusidėjimą.

‖ Pietinėj Prancuzijoj, mieste Nizzej likosi ant ulyczios suaresztuoti du amerikoniszki didžturcziai, Vanderbild ir Bishop užtai, kad jie per greitai važinėjo su automobiliu ir be žiburių. Prancuzijoj mat ir amerikoniszkiems didžturcziams ne viskas daleista.

‖ Svetimi laikraszcziai pranesza, buk Lenkijoj, mieste Plėcke studentai vietinės techniszkos mokyklos pakėlė maisztus, buk jie padegė mokyklą ir profesorius norėjo lynczuoti. Tuom tarpu Plocke nėra nė jokios augsztesnės mokyliszkos įtaisos, nėra ten nė studentų. Plocke yra tik viena gimnazija.

‖ Per keturias dienas, nuo 23 — 27d. kovo mieste Mekkoj, Arabijoj, nuo choleros pasimirė su virszum 1000 žmonių. Nereikia užmirsti, kad miestas Mekka ne didelis, turi ne daugiau kaip 50000 gyventojų; tik ant pasimeldimo prie grabo mahometonų pranaszo Mahomedo isz visų krasztų atkanka czia daug pelegrimų.

‖ Vokietijoj, Westfalijoj atsirado vėl angliszki agentai siulanti pinigus ypacz darbininkams ir prikalbinėjanti juos pasiduoti kaipo liuosnoriai į angliszką kariumenę ir keliauti į Afriką. Vienoj vietoj angliszkus agentus gyventojai rengėsi sumuszti ir isz tikro jiems tik su dideliu vargu pasisekė isztrukti nuo įpykusių gyventojų kumszczių.

‖ Pulkauninkas Grimm, suaresztuotas Varszavoj už pardavinėjimą paslapczių maskoliszkos kariumenės svetimiems krasztams, likosi pergabentas į Peterburgą. Laikraszczių paleistas paskalas, buk Grimmą suszaudė, buvo neteisingas. Pagal Maskolijos tiesas, už pardavinėjimą svetimiems krasztams Maskolijos paslapczių nėra nužudymo bausmės, tokia bausmė yra tik už paskėsinimus ant gyvasties caro ir jo tarnų.

‖ Laikrasztis "Osservatore Romano", iszleidžiamas popiežiaus, apgarsino popiežiaus atsilieipimą, kviecziantį visus krikszczionys mels iesi ant iszpraszymo užbaigimo karės terp Anglijos ir burų. Na, juk ir aglijonai krikszczionys, o jie be jokių priežasczių pradėjo karę su burais, norėdami ne tik burų žemę sau paveržti, bet ir liuosybę mylinczius burus savo vergais padaryti. Anglijos ministeris, nuolatai siundantis ant burų, garsus Chamberlain, yra katalikas.

‖ Vokietijos randas paskyrė 30000 markių ant parengimo specialiszko biuro, kurio priderystė butų duoti visokius reikalingas informacijas apie sanlygas visokiuose užjuriniuose krasztuose norintiems iszkeliauti iszeivams. Vokietija mat stengiasi sulaikyti vokiszkus iszeivius nuo kelionės į kitus krasztus ir bando, ar nusiduos juos, suteikiant reikalingas informacijas, prikalbėti keliauti į vokiszkas kalionijas, kur dabar vokieczių yra labai mažai, kadangi jie vis keliauja į svetimus krasztus.

‖ Berlyno laikrasztis "Politische Correspondenz" paduoda, buk Vokietijos randas iszleido padavadyjimą, kuriuom uždraudžia lenkams Prusų pavaldiniams leisti mokinties svetur savo vaikus; Prusų pavaldinių lenkų vaikai gali baigti mokslus tik Vokietijoj. Peržengimas tų rando padavadyjimų bus laikytas už kriminaliszką nusidėjimą ir už tai vaikų tėvai pateks po sudu. Szituom padavadyjimu jau Prusų randas pralenkė net Maskoliją, kuri dar pancziojime lenkų ne nužengė teip toli, kad uždrau tų tėvams leisti savo vaikus į mokslą ten, kur patinka.

‖ Mieste Cape Town, pietinėj Afrikoj, pasimirė tikra priežastis dabartinės Anglijos karės su burais, garsus Cecil Rhodes. Jis buvo sunus neturtingo pastoriaus Anglijoj. Jaunas budamas, iszkeliavo į Afriką ir ten deimantų kastynėse surinko didelius turtus, su kuriais ne sunku jam buvo įgauti didelę įtekmę terp vietinių angliszkų politikierių. Jis per ilgą laiką buvo perdėtiniu pietinės Afrikos angliszkų kolionijų ministeriu ir vienu isz svarbiausių savininkų deimantų kastynių. Karę priesz burus jis rengė nuo seniai; su jo žinia buvo parengtas savo laike garsus Jamesono užpuolimas ant Transvaliaus, bet ne pasisekė: Jameson, su visais savo kareiviais pateko į burų nelaisvę.

‖ Maskoliszkas randas rengiasi sujungti didelių kanalu, kuriuom galėtų perplaukti didžiausi jūriniai laivai, Kaspiszkas su Juodomsioms jūrėms; kitą gi kanalą nori nukasti sujungimui Kaspiszkų jūrių su Araliszkoms. Kada tie kanalai bus nukasti, visa vidurinės ir vakarinės Azijos prekysta bus po Maskolijos įtekme. Su pagelba tų kanalų maskoliai nori iszstumti visai Anglijos prekystą ir politiszką įtekmę isz vidurinės Azijos. Nukasimas tų kanalų vienog kasztuos porą szimtų milijonų rublių, kurių Maskalija ne turi; jai reiks melsti Prancuzijoj naujos paskolos, mokėti didelius palukus, ant kurių iszmokėjimo randas turės uždėti naujos mokesczius ant gyventojų spraudo, o jie, valdžių isznaudojami, tamsybėse paskendę, ir dabartinius ne visada įstengia užmokėti.

‖ Finlandijos jeneral-gubernatorius ant visada uždraudė iszleidinėti finiszkoj kalboj laikrasztį "Vuepurin Sanomat Sup stus" už patilpusias laikrasztyj nepatinkanczias jeneral-gubernatoriui eiles, nors apie jų vertę maskolpalaikis tiek iszmano, ka kiaulė apie pipirų skanumą. Ant trijų mėnesių uždraudė iszleidinėti sekanczius szeszis finiszkus ir szvediszkus laikraszczius: "Itac Harjala", "Raumon Lehti", "Suomalainen", "Tarac Tahjalainen", Ksajanin Lehti" ir "Dea-tra Nyland". Sekantiems penkiems laikraszcziams: "Kotkod Sanomat", "Suupatyan Kaiku", "Onapusi", "Latsoka" ir "Hufonist dbladet" suteikė persergėjimą. Cenzoriai, cenzuravę minėtus laikraszczius, vieni ant visados praszalinti nuo tarnystos, kiti gi praszalinti ant pusės metų. Duksta mat patekęs į civilizuotesnį krasztą maskolpalaikis ir nežino nė ką daryti, kaip tą augsztesnę Finlandijos civilizaciją isznaikinti, kaip nupuldyti Finlandiją. Teip beselgiant maskolpalaikiui jeneral-gubernatoriui, juk nė joks laikrasztis ne galės raszyti nieko apie krasztą reikalus.

Nauji rasztai.

Darbininku Balsas. Lietuvos darbininku laikrasztis, iszleidžiamas L. S. D. P. neperiodiszkai. Paryžiuje. 1902 m. No.2. 36 pusl.

Yra tai antras numeris darbininkiszko lietuviszko laikraszczio iszleidžiamo Paryžiuj. Atskiras numeris kasztuoja tik 5 c., kuriuos galima siųsti paczto markėms. Telpa laikrasztyj daug skyvų darbininkiszkų žinių ir korespondencijų apie darbininkiszką judėjimą Lietuvoj. Apart sziaip straipsnių, telpa szitame numeryj korespondencijos isz Lietuvos: Isz Kauno, Kurszėnų, Kupieczių dvaro, Sziaulių, Naumiesczio, Lesnictvos dvaro, Meisztų, Kstauczizno dvaro, Vilkaviszkio, Suvalkų gubernijoj, Radomislio dvaro; Isz Prusų Lietuvos ir isz Anglijos. Ant pabaigos yra trumpos žinios apie žymesnius atsitikimus visokiuose musų žemės krasztuose. Adresas, kur reikia kreiptiesi norintiems užsiraszyti szitą laikrasztį, yra: Mr. John Peterson. Librairie Jaques & Co. 1 rue Casimir Delavigne. Paris, France.

Atminimai. Parasze Žemaite. Perspausta isz "Naujienu". Tilže 1902 m. 23 pusl.

Szitas rasztelis pirma talpinosi „Naujienose", dabar skyrium į knygutę atmusztas. Apraszo czia lietuviszkas apeigas, miszias už mirusių namiszkių dusziss, ant kurių susirinkę svecziai, vietoj paminėti pasimirusius, girtokliauja,

b rasi, o tankiai susipeza. Tokios szemyniszkos apeigės yra svarbiausioms palaikytojoms girtuokliavimų. Apraszyta viskas gražiai ir gana juokinga, knigelę galima skaityti be nuobodumo.

Paveikslai. III. Parasze Žemaite. Perspaudinta isz "Varpo". Tilžeje. 1902 m. 56 puslap.

Szitą rasztėlį skatė jau gal ne vienas pirma, kada jį talpino "Varpas" Jis dabar į knigutę perspaudintas. Apraszytis czia paveikslėls paimtas isz gyvėn mo prastų žmonelių. Tas yra visuose Žemaitės rasztuose; juose, kaip veidrodyj, atsimusza Lietuvos žmonių gyvenimas, darbai, palinkimai, net mislys. Knygelė naudinga ir verta perskaitymo. Gaila, kad iszleistojai ne pasirupino Žemaites rasztus iszleisti viename formate, kad žmonės, nusipirkę, galėtų į kruvą apdirbti.

Peterburgo universiteto profesorius Wolter, kuris iszleido jau daug rasztų apie lietuviszkus dalykus, iszleidžia dabar antrą dalį Lietuviszkos Chrestomatijos. Szitoje dalyj patilps seni lietuviszki textai: Te Deum liaudamus Mazvydžio, Vaitkuno ir isz Postilles rankraszczio, kurs yra knjgyne Gettingos universiteto; teiposgi dialektiszki textai ypacz isz Vilniaus gubernijos. Pirmos Chrestomatijos dalies iszeis antra laida; II dalis bus iszleista kasztais Peterburgo universiteto. Pabaigoj bus žodynėlis iszaiszkinimui ne paprastų žodžių.

Nauji iszradimai.

*** Nathan Stabbleton isz szteto Kentucky iszrado naują telefoną be vielų. Washingtone, kaip sako, atliko gana pasekmingas bandavones su tuom naują bevieliniu telefonu.

*** Londono gydytojas Dras Addyman apreiszkė, kad jam pasisekė su pagelba garsių Roentgeno szviesos spindulių sa visu iszgydyti vieną vėžiu serganczią ligonę. Iki szios vėžio iszgydyti daktarai ne mokėjo.

*** Berlyno profesorius Ernst von Leyden, direktorius unversiteto klinikos, ant surinkimo komiteto isztirimui ligos vėžio apreiszkė, jog jam pasisekė galutinai surasti bakterijas gimdanczias tą baisią, neszgydomą ligą. Jeigu mokslincziai surado priežastį gimdanczią ligą, tai be abejonės ne trukus suras ir atsakantį vaistą ant jos iszgydymo.

*** Terp Paryžiaus ir Lyono atlieka bandavones su naujai iszrasta prietaisa ne tik susikalbėjimui, kaip ir su telefonu, bet toje nauja prietaisa persiunczia ir rankraszti kalbanczios ypatos, jeigu tas reikalingu buva, teiposgi stovintis prie aparato nuo kelių szimtų viorstų gali viens kitą matyti ir pažinti teip gerai, kaipi kad jie stovėtų ne toli viens kito. Bandavonės iszpuolė suvisu užganėdinancziai.

*** Hamburgo chemikas Dras Fietz iszrado kokią ten medegą, kuri įdėta į vandenį, vandeniui suteikia kerosino ypatybes. Toks vanduo gali but suvartotas ant žibinimo ir apkurimo. Vanduo tas duoda gražią ir baltą liepsną, ne ruksta teip kaip kerosinas, szviesą gi duoda dusyk didesnę. Medega ta ne explioduoja. Ant žibinimo ji gali but vartojama paprastose liampose, ne reikia nė jokių ypatiszkų perdirbimų dabartinių kerosininių liampų.

*** Gyvenantis St. Joseph, Mo. urėdninkas Burlington geležinkelio Weldon ir inžinierius Coldwell dirba dabar naują orlaivį, su kuriuom nori stoti ant parodos St. Louise į terptautiszkas lektynes. Abudu iszradėjai tiki, kad jų orlaivys galės lėkti su greitumu 90 mylių į valandą, taigi dusyk greicziau negu orlaivys Santos Dumonto. Ar szitų iszradėjų viltys iszsipildys vįsame, galima bus spręsti tik atlikus bandavones su jų iszrastu orlaiviu.

*** Gyvenantis Chicagoj iszradėjas Wondries tvirtina, kad iszrado perpetunm mobile, taigi masziną, kuri sykį paleista, amžinai eina be atnaujinimo pajiegos. Savo pažįstamiems jis parengė bandavones kamine seniai apleistos degtinės leidinyczios Riversi de. Maszina isz tikro ėjo, bet rodosi, kad ją varė ne kokia ten paslapta pajiega bet oro traukimas, paeinantis ne nuo vienokios szilumos virszui ir apaczioj kamino. Ant galo ir tą Wondries'o masziną matė tik jo draugai, o ne matė nieks isz specialistų, galinczių spręsti apie jos tikrą vertę.

*** Mokslinczius Dras Jonathan Hutchinson sugrįžo į Londoną isz pietinės Afrikos, kur važinėjo ant tirinėjimų dar szventrasztyj minėjamos ligos raupų (ne rauplių), kurios daktarai ne moka dar iszgydyti. Pagal nuomonę Hutchinsono, raupus gimdo ypacz negerai užlaikyta žuvių mėsa. Szitas mokslinczius ne tiki, kad raupai galėtų platintiesi be priežasties terp žmonių teip kaip kitos limpanczios ligos, bet tiki, kad nuo valgių, sutaisytų rankoms raupais serganczių, gali užsikrėsti sveiki, dar raupų neturinti. Jeigu teip, tai rodosi nuo raupų ne sunku apsisaugoti. Vienog jie tuluose krasztuose gana smarkiai platinasi.

Atsiszaukimas Baltimorės lietuvių.

No. 10. "Tėvynė" užpuola ant Baltimorės lietuvių, tvirtindama, buk Baltimorės lietuviai toki tamsus, elgiasi kaip žvėrys, lygus Pittstono lietuviams, kurie pereitą metą kun. Dilionį kankino. Visas tas "Tėvynės" straipsnis yra tai begėdiszkas melas, jame nėra nė trupuczio teisybės.

Mes, Baltimorės lietuviai, ne esame toki kaip Pittstono, kadangi kiekvieną lietuvį priimame kaip savo brolį, ir kiekvieną tautietį godojame, kuris tik dirba ant tautiszkos dirvos. Dėltogi nieks mums ne gali užmesti, kad mes ką nors butume nuskriaudę. Kiekvienas lietuviszkas vaikinys, besimokinantis ant kunigo arba baigiantis svietiszkus mokslus, kaip antai besimokinantis ant daktaro ir kitoki Baltimorės lietuvių szelpti buvo, jeigu tik žadėjo dirbti ant musų tautos labo, tik ne visi suszelptiejie geru mums atmokėjo.

Kun. Szedvydis, kada baigė mokslą, mes jį szelpėme; teipgi kun. Žindžių, Saurusaitį ir ant galo kun. Lietuvninką, kuriam ne mažai doliarių dėjome ant pabaigimo mokslo, o jis sziądien pasirodo didžiausiu musų priešu ir prieszu lietuvystės. Ir isz pirmutinių gero ne daug buvo, ir tie su savo mokslu ne daug ką padarė ant labo lietuvystės. Galima todėl sakyti, kad musų grasztai, sudėti suszelpimui tų konfraterų nugramzdėjo į balą. Ant tų musų suszelptų, kurie su musų pagelba baigė mokslus, matome, kad mes pats iszlavinome musų skriaudikus. Jų laikrasztis "Tėvynė", patekęs į konfraterų nagus nori dar mums užmesti tokius neteisybes, buk mes Dilionį kankinome, jam szonkaulius laužėme, kaip tai darė Pittstone. Teisybę sakant, ir Pittstone ne žmonės laužė Dilioniui kaulus, tiktai pats duszių ganytojas, su airisziais sus dėjęs.

Baltimorės lietuviai ne toki tamsus kaip Pittstono klebonas su iszgamoms savo draugais ir airisziais, kurie musų broliams bando užgint liuosybę žodžio ir sanžinės.

Baltimorės lietuviai Dilionį priėmė kaip tautietį, jis kalbėjo pas mus daug kartų, bet mes jam nelaužėme szonkaulių ir nieks jam pikto žodžio ne pasakė, o kunigų leiborganas nesigėdi nebutus dalykus teplioti. Mes ne mislijame ne tik Dilionį persekioti, bet niekada nepersekiosime nė vieną lietuvį, kuris darbuojasi ant musų tautos labo.

Vardan Baltimorės lietuvių.
Jonas Czesna,
Antanas Gricziunas,
Simon. J. Latonas.

Vietines Zinios.

— Ties La Salle ulyczia, ant virszutinio geležinkelio, susimuszė du trukiai, prie ko net keliolikas žmonių likosi apkultų, bet ant laimės ne pavojingai.

— Pereitos sanvaitės pėtnyczioj, ant elektriszko geležinkelio linijos terp Chicago ir Joliet susimuszė du pilni važiuojanczių karai, karai susidaužė; isz važiuojanczių juose trys likosi užmuszti, o 12 žmonių yra sunkiai sužeistų.

— Velykos szįmet buvo szaltos, kur kas szaltesnės negu pernai. Pirmą velykų dieną gerai pasnigo, o vakare paszalo, sniegas ne galėjo nutirpti. Per tai žmonės užsilaikė ramiau; szįmet mažiau buvo matyt girtų negu kitais metais.

— Pirmą velykų dieną, netoli 20 str. 44 metų Mykola Dartins likosi Baltimore & Ohio geležinkelio trukio pervažiuotas. Trukio ratai nupiovė žmogui vieną koją ir teip sunkiai sužeidė. Nugabeno jį į ligonbutį, bet nėra didelės vilties, kad galėtų iszgyti.

— Saliune ant kertės Wabansia ave. ir Dixon str. lenkai apvaikszcziojo linksmai velykas ir ant galo, besilinksmindami, terp savęs susipeszė. Pesztynėse du lenkai, Rytowski ir Genowski likosi pavojingai su peiliais subadyti. Subadęs juos lenkas Rytulski pabėgo, jo iki szios dar ne pasisekė surasti ir suareszuoti.

— Ant kertės Ashland ir 27 str. du jauni lenkai, Gublinski ir Stranes sovėdami ant ulyczios, pradėjo iszjuokti praeivius; kada gi jie pradėjo užkabinėti ir einanczias sa vyrais moteris, vyrams tas nepatiko, vienas iszsitraukė revolverį ir szovė į iszjuokianczius moteris lenkus: vienas szuvas pataikė Gublinskiui į pilvą, kitas gi įlindo Stranesui į krutinę. Pszautus reikėjo tuojaus gabenti į ligonbutį, bet nežinia, ar jie galės iszgyti.

Draugyscziu Reikalai

Lietuviszkas Teatras.
"Amerika Pirtyje".

Komedija isz lietuviszko gyvenimo, bus losztas "V. Kudirkos G. Teatraliszkos Draugystes", nedelioj, 6 d. Balandžio, 1902. P. Templino saleje, kampas 88-tos ir Commercial ave. So. Chicago, Ill. Sale atsidarys 5 val. Loszimas prasides 7:30 vakare. Tikietai po 25 ir 35 ct.. Pasirupink szita tikrai lietuviszka perstatyma pamatyti, o busi užganedytas. Czia atsilankes jausiesi savo tevynej esas ir mates savo broliu gyvenima. Po teatrui bus didelis balius, ant kurio visa jaunuomene gales prie puikios muzikos gerai pasiszokti ir gražiai pasilinksminti.

V. K. G. T. Dr-tes Komitetas.

Chicago. "Auszros Dr-te" tures savo susirinkima nedelioj, 6 Balandžio, 7 val. vakare, aptiekoje Dro Graicziuno, 167 W. 18-th St. Visus sanarius ir norinczius prisiraszyti kvieczia susirinkti.

Vyriausybe.

Chicago, Dr-te Sim. Daukanto tures savo pusmetini susirinkima nedelioj, 6 Balandžio, ½1 val. vidurdienio, K. Liaudanskio saleje, 3301 S. Morgan St. Ant szio susirinkimo sanariai privalo kiekvienas buti, nes yra labai svarbus reikalai, kuriu su mažu skaitliumi sanariu ne galima užbaigti. Už nepribuvima taps nubausti pagal konstitucija.

S. Abramaviczia, sekr.
946 33-rd St.

Chicago. Liuosybes Dr-te tures savo menesini susirinkima nedelioj, 6 Balandžio, 1 val. vidurdienio, saleje J. Petrosziaus, 168 W. 18-th St. Ant kurio visus sanarius kvieczia susirinkti. Naujiems instojimas dar už $1 00.

Liuosybes Dr-te.

Chicago, Dr-te Apszvietimo Broliu tures savo pirma baliu nedelioj, 13 Balandžio, National saleje 585 S. Centre ave. kerte 18-tos ul. Prasides 5 val. vakare. Inženga vyrui su motere 25c. Grajys pirmos kliasos lietuviszka muzika. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti.

Komitetas. (11—4)

Chicago Dr-te Apszvietimo Broliu, tures savo mitinga nedelioj, 6 Balandžio, 2 val. po pietu, saleje Stan. Szymkaus, 70 W. 25-th St. Ant kurio visus sanarius ir norinczius prisiraszyti kvieczia skaitlingai susirinkti: už nepribuvima bausme 50c.

Globis, sekr. 70 W. 25-th St.

So. Chicago, Ill. Dr-te Sz. Juozapo tures savo baliu nedelioj, 6 Balandžio, saleje Valiaus, 8756 Houston ave. Prasides 6 val. vakare. Inženga vyrui su motere 25c. Grajis gera muzika prie kurios bus galima gerai pasiszokti. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti.

Dr-te Sz. Juozapo.

Lietuviszkas Teatras.

Brooklyn, N. Y. Simano Daukanto Teatraliszka ir Giedojimo Dr-te losz drama 4 veikmese po vardu "SIBERO-KAI", ant naudos lietuvaicziu Kriauczių Unios, kuopa 54. Po teatrui bus duotas koncertas po direkcija Leono Eremino: I. "Saulele tek;" II. "Dunojaus vilnys"; III Sugryžk" ir t. t. Po koncertui prasides balius. Muzika prof. S. Rinkeviczias. Tikietai po $1.00, 50c. ir 25c. su padejimu drabužiu. Atsibus tai subatoj, 19 Balandžio. Prasides 7:30 val. vakare; Grand Palace saleje, 93 Grand St. Brooklyn N. Y. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

So. Omaha, Neb. Tenyksczciai lietuviai reikalauja lietuviszko kunigo, kurs galetu atvažiuoti ir iszklausyti velykines iszpažinties. Kurs isz kunigu nores atvažiuoti tegul susiraszo ant adreso:

Frank Kloney,
253 S. 22-nd St., So. Omaha, Neb.

Pajieszkojimai.

Pajieszkom savo draugo, Jono Mosijausko, Suvalku gub., Kalvarijos pav., Liudvinavo gm.; gyveno Londone Anglijoj, isz ten parvažiavo i Lietuva ir isz Lietuvos iszvažiavo Amerikon su visa savo szeimyna. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Ant. Petruszkeviszia ir draugai,
28 Parhestone R., Re Lane Peham S. E.
London, England,
(4—4)

Box 123, Allenport, Pa.

Pajieszkau savo paczios, Zofijos Savickiutes, (po vyrui Jurgeleviczienė), isz Kauno gub., Raseiniu pav., Szydlavos parap. Du metai kaip pasitrauke szalin ir nežinau kur ji randasi. Jeigu nori gali sugryžti, už prasiszalinima nebausiu jos. Tegul atmena ant savo senos motinos, kuriai nera kam duona duoti.

Krisztof Jurgeleviczia,
3616 Agathe St., Philadelphia, Pa.
(4—4)

Pajieszkau Kazimiero Pienaus, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Kikoniu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mike Bauža,
5214 Lowe ave., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo dedes, Izidoriaus Martiszausko, Kauno gub., Raseiniu pav., Eržvilkos parap., kaimo Rutkiszkiu, ir brolio Mateuszo Miliaus isz kaimo Pliekiu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos. Kriszcziunaitis,
141 Federal St., Philadelphia, Pa.

Pajieszkau Tamosziaus Petruconio, Suvalku gub., Kalvarijos pav., Rudaminos parap., kaimo Wingrenu. Jis pats arkas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

P. Kutczis. Antrim, Pa.
Box 118.

Pajieszkau Kazimiero Urbono, Kauno gub., Raseiniu pav., isz miestelio Keimes. Asz norėczau atsieisti jam ka esi kaltas.

John Demsha,
1316 Rebeca St., Allegheny, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Kazimiero Auszros, 12 metu senumo, kurs metai atgal prasiszalino nuo savo tevo isz Plymouth, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Petras Auszra,
1158 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

Pajieszkau J. Urczino isz Paszlauszio, Sziauliu pav., Kauno gub., gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso.

Jonas Bružas,
3319 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Kas reikalauja darbo?

Szviežiai atvažiave isz Lietuvos ir reikalaujanti darbo kreipkites prie manes, o gausite ji. Norinti važiuoti i Lietuva galite parvažiuoti ant darbiniu laivu už dyka. Raszydami man idekite marke už 2c.

Joseph Rossell,
4 Washington St., Boston, Mass.

Reikalingi du jauni vaikinai nuo 17 iki 20 metu mokanti atsakineti laiszkus ant Standard Typewriter maszinukes, arba turinti gerai iszlavinta ranka, pasieke augsztesni moksla, turinti gera rekomendacija ir galinti gerai ortografiszkas raszyti lietuviszkai ir lenkiszkai. Darbas 9 valandos offise. Mokestis pagal darbo vertuma. Czia tures proga iszsimokinti ant aptiekoriaus, susipažinti su medicinos mokslu ir tures proga pastoti in medicinos universiteta. Adresuokite:

Brundza Co. Chemist.
313 Bendford ave. Brooklyn, N. Y.

Stabdo Kosuli ir užsiszaldyma.

"Lxative Bromo Quinine" tobiyeles iszgydo už siszaldyma su 1 diena. Jei ne iszgysi nemokesi piniigu. 25c.

Ant Pardavimo.

Puiki GROCERNE ir PIENO SANDELIS labai pigiai. Vieta labai gera, apgyventa daugiausiai lietuviu. Pasiklauskit pas

Jos. K. Zpevak,
147 W. 15-th st., Chicago.

Ant parsamdymo 4 ruimu gyvenimas kampineme name po No. 3201 Illinois ave. Ruimai dideli, naujai iszpopieruoti, rentas $5.00 ant menesio. Antras tame pat name 6 ruimu gyvenamas už $9.00 ant menesio bus ant parsamdymo nuo 1 d. Gegužio. Teipgi turiu ant pardavimo 10 ruimu murinini nama ant lengvu menesiniu iszmokescziu.

Edvard Lowy,
520 Ashland Block, Chicago.

Pigiai ant pardavimo saliunas vietoje lietuviu apgyventoje. Atsiszaukite pas

D. Giacza,
4402 S. Wood St. Kerte 44 tss ul.
(25—4) Chicago, Ill.

Pigiai ant parsamdimo sztoras Grosernei ir Buczernei geroje vietoje. Bus atitusztintas tuojaus po velyku. Atsiszaukite pas L. Ažuka, 3329 Auburn ave., Chicago, Ill.

Nuo 8 iki 7 ryto arba nuo 8 iki 9 vakare.

Nauji Saliunai.

Subatoj ir nedelioj, 5 ir 6 Bolandžio darau baliu inkurtuviu savo naujo saliuno. Czia grajis gera muzika ir svecziai atsilanke tips gražiausiai priimti. Visus kviecziu atsilankyti,

S. Wedluga,
690 W. 22-nd St., kerte Union, Chicago

Subatoj ir nedelioj, 5 ir 6 Balandžio darau baliu atidarimo savo saliuno, ant kurio grajis puiki muzika, bus daug jaunimo, kur susirinke gales gerai pasilinksminti. Visus kviecziu atsilankyti.

D. Lomsargis ir P. Daukszis,
4601 5-th ave. Chicago, Ill.

Subatoj ir nedelioj, 5 ir 6 Balandžio darau baliu inkurtuviu savo naujo saliuno, ant kurio grajys gera muzika, prie kurios svecziai susirinke gales gerai pasiszokti ir pasilinksminti. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kviecziu atsilankyti.

Petras Czesna,
222 w. 18-th St., Chicago, Ill.

Subatoj ir nedelioj, 5 ir 6 Balandžio darau baliu inkurtuviu savo naujo saliuno, ant kurio grajys gera muzika ir susirinkusiejie gales gerai pasiszokti ir gražiai pasilinksminti dideleje saleje. Visus aplinkinius ir pažistamus kviecziu atsilankyti.

Magde Szalaszevicziene,
3352 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Subatoj ir nedelioj, 5 ir 9 Balandžio darau baliu atidarymo savo naujo saliuno, ant kurio grajys gera muzika, bus daug svecziu, kur gales gerai pasiszokti ir pasilinksminti. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kviecziu atsilankyti.

Jonas Krauza,
635 S. Canal St., Chicago, Ill.
Kerte 15 ul.

Aukos nut Kankintiniu.

Scranton, Pa. lietuviai laike prakalbu surinko.....$2.85.
Buvo.....197.15
Sykiu $200.00

Iszgrajyjo $15000.00.

Advokatai J. W. Duncan, Theo. Proulx ir Jonas Možeika pranesza mums, kad 26 Kovo, 1902, prie sudžios Henecey iszgrajyjo prova Aleksandro Pettingio. Pettingiul tapo prisukyta $15000.00 nuo Springvalles angliu kompanijos už nulaužima kojos ant tos kompanijos elevatoriaus. Todel jie velyje kad lietuviai turedami panaszias provas kreiptusi prie ju per Jona Možeika, kurs gyvena: 611 S. Union St. arti Apveizdos Dievo bažnyczios.

Visatina yda.

Daugybe žmoniu tiesiog tvirtina ir tiki, kad tai visai esas negalimas dalgtas vienokioms gyduolems iszgydyti žmogų nuo yvairiu ligu. Yra tai didele klaida. Sunykimas vieno organo gali buti priežasczia daugelio ligu, kurios paprastai iszdygsta isz sugedimo žlebcziojimo organu. Pataisyti sugedusius organus ženklina tiek pat, kaip kad sugrąžinti sveikata ir tvirtuma visam kunui, o ant to nerasi geresnio vaisto, kaip kad Trinerio Gydantis Vynas (Triners Elixir of Bitter Wine). Szis vynas sudrutina vidurius, kepenis ir suteikia apetita, priduoda gyvuma, sustiprina nervus, nudevetas gyslas ir nusilpusius raumenis. Yra tai labai pastebetina gyduole ir geriausias kraujo iszvalymo, vaistas. Laike pavasario kiekviena szeimyna turetu apsirupinti tokioms gyduolems, kad pertai sudrutinti savo pajiegas ant besiartinancziu vasaros kaitru. Pirkite visada tikraji Trinerio Gydanti Kartuji Vyna, rasite jame geriausia vaista ant pakelimo labai vodingu pavasario oro atmainu. Su pagelba szito vyno sudrutiusite visa savo kuno sistema; iszvalysite krauja, o pertai busite drutu ir pakantrus ant teip dideliu oro atmainu. Trinerio kartoji vyna gali gauti pirkti kožnoje aptiekoje, arba parsigabenti tiesiog nuo jo iszdirbejo Jos. Triner,
799 So. Ashland ave., Chicago.

"SUBANKRUTIJO."

Odell Typewriter Co., kuri kompanija per keliolika metu dirbo raszomas masznas subankrutijo ir mes atpirkome visas maszinas, kurias ji turėjo padyrbus. Tos maszinos yra isz metalo (plieno) ir prie ju nera ne biski medžio nei gumos. Litarės teipgi yra metalo. Ta maszina gali mesti ant žemes ar kitur ji nesusigadis. Tokia maszina gali tverti szimta metu. Ji raszo labai puikei ir greitai ir su ja galima raszyti kelis tukstanczius gromatu ant dienos. Kupcziai po visa Amerika ja vartoja. Kiekvienas žmogus, be jokio mokslo gali ant jos raszyti. Ta maszina nera dydele ir galima nesztis kur norint. Fabrikas visada parduodavo ta maszina už $30.00, bet dabar mes parduosime po $15.00. Isz tikro, ta maszina yra verta ne tiktai $30.00, bet $50.00 ir kiekvienas pamates ta pasakys. Noredami gauti atsakyma ant klausymu, reikia ideti stempa už 2 centu.

Novelti Supply Co.
Louisville, Ky.

Drukuojamos ir raszomos MASZINOS.

Už $5.00 ir už $6.50 iszrodo kaip szitas paveikslas. Bet maszina už $5.00 turi 72 raktus (litaras), o už $6,50 - 84 raktus.

Raszoma maszina (typewriter) turi tureti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupczius, nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina gražei iszrodo ir kiekvienas gali ji perskaityti. Mes turime raszomu maszinu visokiu prekiu kaip tai: už $1.00; už $1.50; už $3.50; už $5.00; už $6:50; už $10.00, už $15.00 irbrangesniu. Mes teipgi parduodame visokius tavorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas ir lenkiszkas Bibilijas ir Naujus Testamentus. Biblija turime daugiau kaip szimta kalbu.

Burtiniko Knygele.

Jeigu tiki į burtus, neik pas burtininka ir nemokek be reikalo piniigus už pamelavima, bet nusipirk Burtininko Knygele ir tada pats galesi iszrasti savo arba kito laime ar nelaime kada tiktai goresi; nes perskaities burtininko Knygele žinosi tiek kiek geriausias burtininkas. Mes parduodame Burtininko Knygele ir kortas del metimo laimes už 25c.

Jeigu kas nori gaut katalioga ar atsakyma ant gromatos turi indeti stempa už 2 centu. Kupcziai noredami gauti musu Wholesale katalioga, kuris svere 20 unciju turi prisiusti 10c., nes tiek prisiuntimas kasztuoja.

NOVELTY SUPPLY CO.
Louisville, Ky.

D-ras J. Sher.

atidare savo offisa po nr:

802 Halsted St., kerte Canalport ave., Chicago.

Offiso valandos sziokioms dienoms nuo 4 iki 6 vakarais.

Rodas ligoniams duoda dykai 3 sykius ant sanvaites Illinois Medical College Dispensary, ant kertes So. Halsted ir Washington Boulward, Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms nuo 2 iki 3 val. po pietu.

Gyvena: **865 Milwaukee ave.**
Telefonas: Polk-221.

Lietuviszka Portretu Dirbtuve.

J. Kodis, P. Klimaviczia.

ARTISTAI.

134 Cornelia St., Chicago, Ill.

Isz paprastos fotografijos padaro dideli paveikala. Darba atlieka gerai ir pigiai. Prisiuskit savo fotografija ir pasakyk koki paveiksla nori: cziela ypata, ar tik sulyg juostai; krajonuose ar parvose. Pavienios ypatos po $1.00, grupos brangiau.

Reikalaujame agentu — visose lietuviszkose sedybose. agentai dare gerus pinigus.

DR. A. G. FREEDOM,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

Pasekmingai iszgydo nerviszkas ir moteriu ligas in trumpa laika. Jo prekes labai pigios,

OFISAS: 411 S. Sharp St., BALTIMORE, MD.
APTIEKA: ant kampo Exeler ir Fayette Sts.

KLAUSYKIT!

Ar reikia Tamistai Laikrodelio?

Jeigu teip, tai pirk pas Juozą Matuti, o nesigailesi; nes gausi pigiau, kaip kitur. Apart to, Matutis turi didele krautuve žiedu, lenciugeliu, maszineliu gromatoms drukavoti ir visokiu magiszku daiktu. Teipgi visokios intalpos istoriszku knygu, maldaknygiu, monu knygu, puikiu gromatoms popieriu su puikiomis kvietkomis ir pavincziavonemis, abrozu ir abrozeliu. Kas ka norit isz augszcziau minetu daiktu, tai prisiuskit už 2c. marke, o gausite katalloga su placziu apraszymu apie viska. Adresas.

Joseph Matutis.
112 Grand st. Brooklyn, N. Y.

PETRAS CZESNA,
222 W. 18-th St., Chicago.
užlaiko pirmos kliasos

LIETUVISZKA SALIUNA.

Arielkos, vynai ir likieriai naminiai ir inportuoti, geras alus ir kvepenti cigarai. FREE LUNCH kasdien ant stalo. Visus užkvieczia atsilankyti.
(4—25)

Iszgydys užsiszaldyma su 1 diena.

Imk "Laxative Bromo Quinine" tabliteles. Aptiekorius sugrąžine pinigus jei ne iszgysi. E. W. Grove's paraszas yra ant kožno boxello. 25c

Puikus Knygynelis

Bus prisiustas kiekvienam, kurs prisius $1.00 ant adreso:

F. Miloshewski,
Box 725, Stoughton, Mass.
(11—4)

ETHNOLOGIJA,
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Dra M. Haberlandtą.

vinčių, tik likosi pritaikyta prie malajų gyvenimo. Ant malajų civilizacijos didžiausią įtekmę turėjo Indijų braminų ir budistų civilizacija, taigi tautų tos pačios kilmės ką ir europiečiai. Svarbiausios malajiškos kilmės kulturiškos tautos yra *javajonys*, apgyvenanti rytinę dalį salos Javos; *zondai* — apgyvenanti vakarinę dalį salos Javos. Vakarinę dalį salos Sumatros apgyvena gana augštai pasikėlusi, sena kulturiška tauta malajiškos kilmės, užtai *atčinai*, apgyvenanti šiaurinę salos dalį, *lamponai*, teiposgi *batakai* apgyvenanti kalnuotą salos dalį kulturiškai stovi žemai. Ant salos Borneo gyvena *dajakai* ir *duzundajakai* stovinti ant labai žemo kulturiško laipsnio. Ant salos Celebes gyvena malajiškos tautos *bugisai* ir *makassarai*. Ant Filipinų salų gyvena daug visokių didesnių ir mažesnių malajiškų tautų, stovinčių ant visokio kulturiško laipsnio, svarbiausios ir augščiausiai kulturiškai stovinčios tautos yra: *tagaliai* ant salos Luzon, teip ilgai besipriešinanti skaitlingai amerikoniškai armijai ir *bissajai* ant salos Bissajos. Ant pussalio Malakkos gyvena teip vadinami tikri malajai; viena iš skaitlingesnių tautiškų giminių yra *orang-semangai*, stovinti ant žemo kulturiško laipsnio. Dalis malajiškų tautų apsirinko sau už tėvynę salą Ceilon, pietines Indijas, rytinę Afriką (jos salas).

Gyventojas salos Javos, pietinėj Azijoj.

Malajone salos Javos.

Dajakas salos Borneo ir jo ginklai.

Moteriške Orang-semangų giminės, ant Malakkos pussalio.

Ant salos Formozos, po chiniškais vardais činvanų ir čikvanų malajai tveria čiabuvius salos gyventojus, bet šitie stovi ant žemo kulturiško laipsnio, yra beveik visai nuožmi. Gyventojai isalų Lieu-Kieu paeina nuo susimaišymo malajiškų ir mongoliškų tautų; garsus japoniečiai, į porą dešimtmečių ne tik kulturiškai susilyginę su Europos tautoms, bet tulas jos tautas pralenkę, nėra gynai mongoliškos kilmės, bet paeina nuo susimaišymo malajų su mongolais. Ant didelės salos Madagaskar, dabar prigulinčios Prancuzijai, gyvenanti tauta *hova* yra malajiškos kilmės; tauta gi *sakalavų*, ant tos jau salos Madagaskar, kaip parodo visas kuno sudėjimas, turi teiposgi savo gyslose ne mažai malajiško kraujo.

Šiądien tikrą malajišką kulturą, teip kaip ji malajų prisavinta ir pritaikyta prie gyvenimo, galima patikti tik kalnuotuose, toli nuo krantų, arba nesveikuose pakrančių kraštuose; kraštai turinti sveiką orą, lengvai prieinami, pateko po įtekme visokių

Hovas, ant salos Madagaskar.

Malajiška vergė.

atėjunų, kurie, nors priėmė malajišką kalbą, kaipo kalbą plačiai vartojamą pietinėj Azijoj, teip antai kaip ant Europos kietžemio visos augštesnės luomos vartoja šiądien prancuziška kalbą, bet ant tokių kraštų gyventojų aiškiai duodasi patėmyti įtekmė visokių svetimų civilizacijų. Gryniausią malajišką civilizaciją šiądien galima patikti ant salos Javos, kur yra augščiausiai kulturiškai pasikėlusios malajiškos viešpatystės. Nors tos viešpatystės yra šiądien po Holandijos valdžia, bet valdžia ta yra tik iš vardo, čiabuviai čia gyvena beveik neprigulmingi; Holandija daboja tik susinešimus malajiškų viešpatysčių su kitais kraštais, bet į vidurinius reikalus beveik nesikiša, malajai čia gyvena ir rėdosi teip, kaip jiems patinka. Gyvenanti ant salos Javos malajai augina ryžius, kavą ir kitokius tinkančius šiltiems kraštams augmenis; ir pramonė malajiškose beveik neprigulmingose viešpatystėse ne stovi žemai, svetimi kapitalistai čia vietinės išdirbystės dar ne spėjo išnaikinti. Čiabuvių prekysta su visais aplinkiniais kraštais labai išsiplatino ir jos Holandijos valdžios ne tik ne stabdo, kaip tai daro antai anglijonai, bet stengiasi ją palaikyti ir palengvinti. Ant javaniečių, ypač pirmuose šimtmečiuose krikščioniško metų skaitymo, didelę įtekmę turėjo indiška civilizacija; įtekmė jos aiškiai duodasi matyt javaniškoj literaturoj, teatrališkuose perstatymuose, dailėje, ypač gi architekturoj. Žinyčia Borobudurę prigulį prie gražiausių liekanų budistiškos architekturos; šiądien iš jos liko tik puikus griuvėsiai, kuriais gerėtiesi atvažiuoja čia mokyti architektoriai visų civilizuotų kraštų. Sanskritiška kalba, per kalbą poezijos kavi, turėjo ne mažą įtekmę ant išsidirbimo javaniškos kalbos ir literatūros. Indiškas raštas, ypač gi sanskritiškas teip vadinamas devanagari ir pietinių Indijų raštiški ženklai priimti už pamatą visų malajiškų alfabetų. Indiški mytai ir legendos likosi malajų perimtos, teip kaip antai dangelis aziatiškų mytų ir legendų likosi europiečių perimtų. Užtai tikėjimas, paremtas ant garbinimo dvasių, yra originališkas, išdirbtas pačių malajų be prisidėjimo augščiau kulturiškai stovinčių kaimynų. Malajiški prabočių stabai, išpjaustyti iš medžio.

Malajiški prabočių stabai, išpjaustyti iš medžio.

jai garbina ir godoja numirėlių galvas, jas džiovina ir laiko namieje kaipo namų apgynėjus. Kaimyniškos giminės tankiai veržia tokias sudžiovintas galvas ir už jas tulos malajiškos tautos veda kruvinas kares.

Net pas žemai kulturiškai stovinčias malajiškas tautas, kaip antai pas batakus ant salos Sumatros, galima patėmyti daug dalykų perimtų nuo indiečių. Metalius malajai perėmė nuo indiečių, taigi nuo tautų tos pačios kilmės ką ir europiečiai. Auginimas ryžių, dirbimas metalinių ginklų ir darbo įnagių, mokslas išvadžiojimo vandens ant dirbamų laukų, mokslas audimo, parvavimo jų, dirbimas auksinių graznų perimti nuo indiečių. Vėliaus indiečių įtekmę išstumė arabai, kurie išplatino terp tulų malajų mahometonišką tikėjimą, suteikė jiems doriškus prisakymus. Aiškiai matyt ant malajų ir įtekmė mongoliškų tautų, kaip antai chiniečių, kurie kaipo prekėjai prisigriebė į kraštus malajų apgyventus. Terp malajų išsidirbo atskiras tipas paeinantis iš susimaišymo chiniečių ir malajų, bet tie susimaišėliai ne atsižymi augšta dora, taigi susimaišymas toks ne išduoda čia gerų vaisių.

K

Lietuviszka Aptieka
J. LESZCZINSKIO.
315 S. Morgan St., CHICAGO.

Paduodu del žinios visiems lietuviams, jog užlaikau agentura szifkorcziu nuo geriausiu kompaniju, taipgi siunczIu pinigus į visas dalis svieto.

Mano Aptiekoje randasi visos gyduoles amerikoniszkos ir europeiszkos, tikros patentuotos medicinos, visoki guminei aparatai ir tt. Visokios ligos yra pasekmingai iszgydomos. Per telefona gali kiekviename laike pareikalauti daktara koki kas nori į ligonio namus. Dr. M. S. Palmer, Dr. Williamson.

Dr. M. Kassakovski, 3312 S. Halsted st.
Telephone Yards: 709.

Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems savo ligas, duodu roda ir siunczIu gydyklas. Norint gauti atsakyma reikia ideti marke už du centu.
TELEFONAS YARDS 709.

S. ARBASZAUCKAS,
1351 S. 2nd st., Philadelphia, Pa.
Tikrai Lietuviszka Karczema.

Geriausia užeiga darbininkams ir szeip žmones norintiems szy bei ta dasižiuoti; iszsigerti szalto alaus, vyno, ar arielkos taure, ir užsikansti gero užkandžio, kuris visada yra ant stalo, ar užsirukinti skanu cigareli. Teipgi parduoda laivakortes ant geriausiu liniju, siunczia pinigus in visas dalis svieto ir kiekvienam savo tautiecziui duoda prieteliszka roda.

D-ras A. L. Graiczunas,
467 W. 18-th St., Chicago, Ill.

Gydo visokas ligas be skirtumo; vyru, moteru ir vaiku. Reikale kreipkites ant augszcziaus padeto adreso,

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas! Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas

"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.

yra geriausia gyduole nuo

Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.

ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.

uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas

F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl Street, New York.

VYRAI AR ŽINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn Ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziapsias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teiposgi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitinge, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu. Ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

D-ras A. M. Bacevicze,
— GYVENA PO NR. —
8839 Commercial ave. So. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susineketi, ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo ligą, o tada gaus pagelba.

Uznuodyjimas Kraujo.

Su pagelba savo specialiszkos Gydymo metodos, igytos begyje dvidesimtmetines praktikos ir patyrimu tukstancziuose atsitikimu, dabar asz **gvarantuoju pilna iszgydyma Užnuodyjimus kraujo** visuose laipsuose, kaipogi atitaisau žmogaus kuna ir padarau ji sveiku ir drutu.

Jeigu kam plaukai slenka, jeigu ant veido darosi pletmai arba yra puczkai, jeigu kunas iszbertas spuogucziais, skaudulais, žaizdoms ar sutinimais, jeigu pasirodo kad ir mažiausi simptomai užnuodyjimo kraujo, nelaukite ilgai, bet tuojaus kreipkites pas mane.

Net blog ausias ligas pirmo ir antrojo laipto **asz iszgydau visiszkai begyje deszimties iki szeszesdeszimt dienu.** Mano gydymo metoda nereikalauja, kad pacientas keliautu i Hot Springs, kadangi sergantys gali lengvai iszsigydyti namie, net visai ne pertraukdamas savo kasdieniniu užsiemimu.

Su pagelba geriausiu ir ypatingu metodu asz kuogeriausiai iszgydau Nervu silpnuma, nusilpnintas kuno pajiegas, Impotencija, Pusles, Inkstu ir Lytiszku daliu ligas, kaipogi ir visas chroniszkas ligas ir silpnumus vyriszkos lyties. Gydau teipgi su pagelba elektro-chemiszku prieprovų **be jokiu skaudejimu,** piaustymu ar sulaikymo nuo užsiemimu tokias ligas, kaip **Voricocele, Striktura, Hemoroidas, Kyle etc.**

20 metu praktiszko patyrimo!

Teisingiausios metodos, geriausias ir naujausias gydymo budas, jokiu suktybiu ar isznaudojimu; viska užlaikome slaptybej.

Iszegzaminavimas ir roda, drauge su X-spinduliu iszegzaminavimu **už dyka.**

Jei patys ypatiszkai negalite apsilankyti, paraszykite man laiszka, o asz pasiusu tam tikra Diagnozos-formuliara; atsakykit ant visu tenpadetu klausymu ir sugražinkite man, o asz pasakysiu liga ir kaip gydytis.

DR. RENNERT,
3 augszias North American Building,
CHICAGO, ILL.
162 State Str., N.-W.-Kamp. Monroe Str.,
Valandos: nuo 10 pr. piet iki 6 vakare.
Nedelioms nuo 10 priesz piet iki 12 vidurdienio.

Tiktai 25 centai.

Kas prisius 25 c. paczto markemis, apleikys tuzina puikiu poperiu gromatoms rasztiu, su puikiom kvietkom, apskaitimais ir pavinczevonem. Už $1.00 apleikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.

Adresuokit teip:

W. Kudarauckas,
P. O. Box 234 Lawrence, Mass.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat
jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczIu ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo. Phonondoscrope tirinejimo, iszciupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga ižlapume (mižaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Ižejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!
Tu gali, ir busi iszgydytas!
Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užviliktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žmones mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir didelisi skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekenteknuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gyslu lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, pulkybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ **Prekes yra pigiausios.**

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt aprassydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir liežuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta praanesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.
Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentuotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Nebiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svaikata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,
J. C.

State of Illinois } s. s.
County of Cook }

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.

Conrad Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.

RODA DYKAI!!

Iszpardavimas ant pratusztinimo vietos
Po Szvencziu.

$1125 Melton materijos iszeiginiai skirt, su 8 eilems siuliu ir 8 coliu atlagais, padelkos dailiai iszsiuvinetos palei rumbus, visokio ilgio ir dydžio už pastebetinai pigia preke $2.75.

Szita skirt pasiusime C. O. D., jeigu drauge su orderiu bus prisiustas $1.00 ant tikrumo, o jei prisius kas drauge su orderiu visus pinigus, tada persiunčtimo kasztus mes pats apmokesime.

Szitas skirt yra dvigubai vertas tiek, negu mes už ji reikalaujame.

Raszyk, o mes pasiusime savo iliustruota kataliloga No. 8, parodanti 150 y-vairiausios mados moteriszku paredu, skrybeliu ir graznu.

Freedman & Co.
49-59 State St., Chicago, Ill.

PERSKAITES ATMINK!

Kazuno Trajanka privalo rastis kiekvienoj lietuviszkoj szeimynoj del greito pareikalavimo laike ligos. **Kazuno Trajanka** yra sudeta dabar popierinisme geltouame baksukyje ir pirkdami nuo szto rninku visada reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negautumet tos pas savo sztorninku tai prisiuskit man money orderi ant 55c, o prisiusiu jums per paczta in trumpa laika.

KAM SIRGTI GUMBU, SKAUDEJIMU PO KRUTINE arba panasziems ligoms, kada **Kazuno Gumbo-Kura** ne tik apmaiszina ta liga, bet ir praszalina in trumpa laika. Preke $1.00, su prisiuntimu per paczta $1 25. **Gumbo-Kura** susideda isz dvieju preparatu: bonkutes vaistu ir tabletu. Gumbo Kura No. 1 yra labai geri vaistai moterims po palagui, greit apstabdo skaudejima Preke su prisiuntimu per paczta tik 75c.

LUKE'S RHEUMATIC CURE.

Szitas preperatas yra gerai iszbandytas ir daugely žmoniu juom iszgyde nuo Reumatizmo. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizma per atsakanty laika, jeigu bus vartojamas sykiu su **Expeller Linimentu.** Prisiusk Money Orderi ant $1.50 ir gausi per paczta in trumpa laika. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, *Aptiekorius.*
107 So. Main St., SHENANDOAH, PA.

Armoniku pigiu ir brangiu, laikrodeliu, lenciugeliu, žiedu ir szimtus kitokiu daiktu galite iszsirinkti ir parsitraukti; jeigu turite musu lietuviszka katalioga, kuri prisiunczIame kožnam dykai ant papraszymo.

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Noretko & Co.

Linksma bus tavo namuose,
jei nusipirksi viena musu Home Music Box'a.

Yra tai puikiausi ir priegtam pigiausi instrumentai, kokius tik szimdien galima pirkti. Jie duoda daugiau linksmumo negu **$100 wertes wargonai**, kadangi tie wisados gali grainti. Jokios muzikos pažinties czia nesireikalauja, ir kožnas waikas gali ant ju grainti. Kožnas pirkejas stebis ir džiaugiasi isz jo, nesa tas instrumentas grajija suwirsz 500 melodiju, parodytu ant listo, kuri prideda prie kiekwieno instrumento.

Home Music Bax'a galima naudoti namie lawinimui waiku dainuoti, wiesznamuose ir lawiriose wieszose wietose. Jis gali pats apsimoketi per wiena nakti graijant, duokime sau, ant kokio baliuko ar szokiu. Jis grajija gana balsiai ir turi meilu balsa, **Himnus, marszus, walcus, polkas, polkas-mazurkas, kadrilius, džindžikus, kaipogi ir wisas populiariszkiausias dainas** grajina teip, jog gal tik keletui gabiu muzikantu galima butu jam prisilyginti. Waikai gauna isz to didele linksmybe, kalp ir kožnas, turis tik girdi jin grajijant.

Woleila, parodytas czia ant paweikslelio, yra prisma gytas plienienis adatelemis, kurios sukanties woleliui iszduoda tonus. Jis atkartoja dainas arba szokius be sustojimo.

Szis instabus instrumentas **kasztuoja tik $6.00.** Apdarymas jo yra puikus. Jei tamista nori, **prisiusk $1.00** mums ant pasitikejimo, o likusius pinigus galesi prisiunsti po aplaikymui instrumento. **Agentai daro gerus pinigus.** Prisiusk 2c. marke, o gausi visus cirkuliotius, arba prisiusk $1 00, o aplaikysi Home Music Box'a pirm negu tamistos kainynai to'ij nusipirks. Jei tiki norėti toki turėti, kalp jau tamista panatys.

STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, New York, Dep. L.

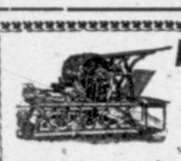

Aleksandraviczia ir Szvankus
...DRUKORIAI...
3215 S. Morgan St. Chicago, Ill.

Turi puikiai inrengtas drukoriszkas masinas ir pertai visokius drukoriszkus darbus atlieka dailai ir greitai, o ynatingai draugystems konstitucijas, tikietus, programus, knygas rasztininkams ir tt. **Maino, ir siunczia pinigus in visas dalis svieto per banka, expresa,** arba **paczta;** kaip kas nori. Užlaiko **knygas** visokiu intalpu ir maldaknyges.

DYKAI 14 puikiu dovanu! Tokio pigumo dar niekados negirdeta! Ateikit paziuret, paziurejims nieko ne kasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriausi laikrodeli: TIKRA AMERIKISZKA, 14K. su dvigubais paauksuotais lukszta's, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, su TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA, pilnu akmenu, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, išdodame raszyta GVARANCIJA ANT 20 METU; pagal iszvejzda ir geruma toki laikrodeli visados gali lyginti prie $40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikiu laikrodeliu myletojams mes duosime begyje 60 dienu puikius prezentus: 1. VIENNA MARIU PUTU PYPKE su didele galvuke ir ginta-rinia cibuku, vertes $1.50; 1 grynu MARIU PUTU CIGARNTUCIA, vertes 75c.; 1 nikeline BRIDŽKA AMDŽETA, 25c; 1 dailu aukstinuota DICKENS LENCIUGELIU su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia suksinuota SAGUTE, $1.00; 1 pora puikiu AUSKARIU daimantais ir dintu, $1.00; 1 puikia SPILKA iszsodinta brangakmeniais, 40c; 1 pora paauksuotu kolloniku su parmuterio virszais, 40c: 1 pora rankovems guziku, su permuterinia apaczia, 25c; 2 kalnieriams guziku, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikia inkrutine sagute su dailu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siunczIame C. O. D. už $4.98, apmokedami teipgi ir expreso kasztus; siuntini galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktu, sugražinkite mums atgal musu kasztuis. Kur nesiranda Expreso offisas, $4.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuns pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovana puiku LANKTINI PULI: dailius mes pasiunsdame tada per paczta, atregistrave savo kasztuis. Jeigu pirksi ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar 6 laikrodelius gausi nori vyriszka laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime moteriszka 50 coliu auksinuota Lorgnette lenciugeli. Raszyk szendien, pakol išpardavimas neismiegas. Adresuok: **ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Noretko & Co.

Linksma bus tavo namuose,
jei nusipirksi viena musu Home Music Box'a.

Aleksandraviczia ir Szvankus
...DRUKORIAI...
3215 S. Morgan St. Chicago, Ill.

Turi puikiai inrengtas drukoriszkas masinas ir pertai visokius drukoriszkus darbus atlieka dailai ir greitai, o ynatingai draugystems konstitucijas, tikietus, programus, knygas rasztininkams ir tt. **Maino, ir siunczia pinigus in visas dalis svieto per banka, expresa,** arba **paczta;** kaip kas nori. Užlaiko **knygas** visokiu intalpu ir maldaknyges.

DYKAI 14 puikiu dovanu! Tokio pigumo dar niekados negirdeta! Ateikit paziuret, paziurejims nieko ne kasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriausi laikrodeli: TIKRA AMERIKISZKA, 14K. su dvigubais paauksuotais lukszta's, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, su TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA, pilnu akmenu, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, išdodame raszyta GVARANCIJA ANT 20 METU; pagal iszvejzda ir geruma toki laikrodeli visados gali lyginti prie $40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikiu laikrodeliu myletojams mes duosime begyje 60 dienu puikius prezentus: 1. VIENNA MARIU PUTU PYPKE su didele galvuke ir ginta-rinia cibuku, vertes $1.50; 1 grynu MARIU PUTU CIGARNTUCIA, vertes 75c.; 1 nikeline BRIDŽKA AMDŽETA, 25c; 1 dailu aukstinuota DICKENS LENCIUGELIU su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia suksinuota SAGUTE, $1.00; 1 pora puikiu AUSKARIU daimantais ir dintu, $1.00; 1 puikia SPILKA iszsodinta brangakmeniais, 40c; 1 pora paauksuotu kolloniku su parmuterio virszais, 40c: 1 pora rankovems guziku, su permuterinia apaczia, 25c; 2 kalnieriams guziku, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikia inkrutine sagute su dailu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siunczIame C. O. D. už $4.98, apmokedami teipgi ir expreso kasztus; siuntini galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktu, sugražinkite mums atgal musu kasztuis. Kur nesiranda Expreso offisas, $4.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuns pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovana puiku LANKTINI PULI: dailius mes pasiunsdame tada per paczta, atregistrave savo kasztuis. Jeigu pirksi ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar 6 laikrodelius gausi nori vyriszka laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime moteriszka 50 coliu auksinuota Lorgnette lenciugeli. Raszyk szendien, pakol išpardavimas neismiegas. Adresuok: **ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias paslėpfas ir pavirszines ligas, kaip antal ligas szirdies, plauczIu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, sžeivuma, sutinima, veži, blyksznes pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per **ketela dienu.** kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdsa gerkles ir burnoj, nosyj, skysz ir ausyse, neteklima vyriškumo, lyczio nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asablszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento institukejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Medicinisko Instituto.

J. SYMANT,
71 N. 7-th St., Brooklyn, N. Y.

Lietuviszkas Saliunas.

Geriausi gerymai, inportuoti cigarai ir "Free Lunch" kasdien.

POVILAS JUSZKA
Naujai užsidejo lietuviszka
SALIUNA.
1158 So. Levit St., kerte 25.tos ul.

Užlaiko kuopuikiausius gerymus, szalta alu, skanius likierius ir havanos cigarus. Prietam didele puiki sale del mitingu, veseliju, baliu etc.

Kiekvienas užejes randa czia szirdinga priemima.

Lietuviszka Dirbtuve
Bažnytiniu paredu, Draugystems karunu, szarpu, kukardu ir tt. Darba atlieka gerai, greitai ir pigiai.

T. ANDRUSZEVICZ,
115 W. Division st. Chicago, Ill.

GYDYKIS NAMIE!

Jeigu esi kankinamas kokia liga, tai jumi užsimokes rasyt in Viropotens Co. pirm gydymosi kur kitur, nes jie užtikrina visiszka iszgyduma kožnos ligos kuria priima ant gydymo, už **$4.00** ant menesio.

Ar esi nerviszkas, nustojes vilties ir vyriszkumo, nusilpnejes, nevarges rytmecziais, nerangus, greitai pailstantis, gedingas, nusimines, neužsitikintis, nespakainas, suerzinantis, baugus? Ar turi prasta atminti, galvos svaigima, užyma ausyse, szirdies plakima, paraudonavusias, inžubusias ir aptemusias akis, pajuodavusius paakius, puszkuczius, plemias ar pratrukimus ant kuno, nemoraliszkus sapnus, negamtiszkus dieninius ir naktinius nubegimus, szaltas dalis kuno, skausmus nugaroje, kryžiuje ir po krutine, sunkuma ant krutines, puvima gerkles, pusles ar inksiu liga, varicocele, gleet, striktura, syfiliszka kraujo užnuodyjima, arba kokia nors privatiszka, nerviszka, skuros, ar ne kroniszka liga? Ar kenti nuo nemigos? Ar eina smarve isz burnos? Ar plaukai slenka? Ar palaikius per nakty nusistoja kas szlapume?

Jeigu teip, tai Viropotens Co. užtikrins jum nuoszakny ir visiszka iszgydyma už $4.00 ant menesio, jeigu pasirodys jog jusu liga yra iszgydoma. Jus pajausit pagerejima isz pirmos dienos, eisit geryn kasdien, ir neužilgio atsirasit kafaliumi terp vyru, ant kuno, proto ir szirdies. Visokias periszkadas linksmumui apsivedusiam gyvenime praszalina. Jokin gromatu negarsina. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Ligonius per gromatas gydo su didžiausia pasekme. Atsilankymas nera reikalingas. Jokio paraszo nuo ko, ant gromatu ir gyduoliu nera. Gyduoles prisiunczia niekam nežinant. Raszydamas indek marke ant pilnos klausimu listos.

Atsakancziausi ir pigiausi gydynyczia vakaruose. RODA DYKAI.

Ofisas atidarytas: nuo 10 ryto iki 8 vakaro. Nedelioms nuo 10 ryto iki 12 pietu.

VIROPOTENS CO.
Room 10, 43 E. Van Buren St. Chicago, Ill.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT,
Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street. Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78. Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

LABAI SUMAŽINTOS LAIKRODELIU PREKES.

TEIP ŽEMU PREKIU DAR NIEKADOS NEBUVO! Kiekvienas dabar galite turet laikrodeli.

Mes esame seniausi laikrodžiu prekejai, ir sziandien szio laikraszczio skaitytojams smarkiai sumažiname prekes ant laikrodeliu, teip kad jau yra dabar *žiekvienam prieinamos*, ir joki kiti laikrodeliu pardavejai *neisstengia su mumis konkuruoti.*

Prie kožno pirkto laikrodelio prideda dovanu puiku Dickens lenciugeli su cameo pin ir vyriszko, 50 coliu Lorgnette prie moteriszko laikrodelio.

No. 1. 14k Dvigubai paauksuotas Hunting lukszta. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Iszrodo ant $25 *Auksinio laikrodelio.* Gerai akmeniuotas ir gerai mašinerija, nustatomas teisingiausiai parodo laika. Kiti pardavejai garsina tokius po $3.50, $5.00, $6.75 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $2.98.**

No. 2. 14k Dvigubai paauksuotas ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $40.00 *auksinio laikrodelio.* Tikra Amerikiszka mašinerija, pilnai akmeniuotas, nustatomas. Puikiai gražus ir vituotas. Kuotikriausias laiko rodytojas. Kiti garsina toki po $4.49, $4.75, $4.95 ir $5.50. **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $3.98.**

No. 3 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, dailiais lukszta's, puikus laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas; hunting. Iszrodo ant $45 *Auksinio laikrodelio.* Tikra Amerikiszka mašinerija, su daugelia akmenu, nustatomas. Geriausiai laika laiko. Kitur parduoda po $6.50, $7.25, $8.50 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.25.**

No. 4 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, *iszsodintas su Peru Diemantais; Kwietais, etc* Puikus lukszta's. Nersai puikesnio. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $50 *Auksinis laikrodelis.* Mašinerija tokia pat kaip No. 3. Kitur tokius parduoda po $6.75, $8.00, $9.25 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.75.**

No. 5 14k Tikras auksu lietas, Puikiai gravituotas, hunting. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 2 lukszta's storo gryno aukso. Niekados nenusiszers de nenublanks. Iszrodo kaip $60 *Auksinis laikrodelis,* su daugeliu akmenu, grynai amerikiszka mašinerija, nustatomas. Laika laiko kuogeriausiai. Kiti garsina tokius po $7.25, $8.50, $9.50 **Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $6.25.**

No. 6 Tikras 14k Auksu lietas Lukszta's geriausio darbo, hunting, ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, puikiai gravituotas. 2 lukszta's isz extra gryno aukso teses visa amži. Tikrai Amerikiszka mašinerija su naujausiais pagerinimais. Iszrodo kaip $80 *auksinio laikrodelio,* nustatomas. Puikus isz puikiausiu. Nersai geresnio laiko rodytojo. Kiti parduoda po $18, $20, $25 **Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $9.99.**

No. 7 Tikras Nikelinis, Ile virszaus. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Drutas ir geras parodo laika, niekados nenublanks. Tikra amerikiszka mašinerija. Nustatomas kaip reik. Tikrai puikus laikrodelis. **Gvarancija ant 5 metu. Musu preke už vyriszka $1.98, mot. $2.98.**

No. 8. Naujojo Sidabro laikrodelis, vyriszkas ar moteriszkas, tikrai vokiszkojo sidabro laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, pilnai akmeniuotas ir su grynais amerikiszkais vidurais, niekados nenublanks. Drutas ir ilgai gali laikyti. Geresnio negali gauti. Kiti panasziu parduoda po $5.25, $5.75 ir $6.50. **Gvarancija ant viso am